

ARMADA GIDA TİCARET SANAYİ A.Ş.
FİYAT TESPİT RAPORU
09.12.2024

A stylized signature in black ink, appearing to be a cursive representation of the word "Global".
GLOBAL
MENKUL DEĞERLER A.Ş.

İçindekiler

Yönetici Özeti	3
1. Şirket ve Faaliyetleri Hakkında Bilgiler.....	6
1.1. Şirket ve Faaliyetlerine İlişkin Bilgiler.....	6
1.2. Sermaye ve Ortaklık Yapısı.....	11
2. Şirket'in Finansal Durumuna İlişkin Bilgiler.....	12
2.1. Varlıklar	12
2.1.1. Dönen Varlıklar.....	13
2.1.2. Duran Varlıklar	15
2.2. Kaynaklar	17
2.2.1. Kısa Vadeli Yükümlülükler	18
2.2.2. Uzun Vadeli Yükümlülükler	20
2.2.3. Özkaynaklar	21
2.3. Mali Yapı Oranları	22
2.4. Net Nakit Pozisyon	22
2.5. Gelir Tablosu ve Faaliyet Sonuçları.....	23
3. Sektör Hakkında Bilgi	29
4. Değerleme	57
4.1. Değerleme Yöntemleri.....	57
4.2. Değerlemeye Esas Alınacak Finansal Veriler.....	58
4.3. Şirket'in USD Cinsinden Mali Tabloları	58
4.4. Değerleme Çalışmasına İlişkin Temel Varsayımlar	61
Değerlemeye İlişkin Diğer Önemli Hususlar	61
4.5. Piyasa Çarpanları Analizi.....	62
4.5.1. Yurt İçi Çarpan Analizi.....	63
4.5.2. Yurt Dışı Çarpan Analizi	66
4.5.3. Çarpan Analizi Değerleme Sonucu.....	68
4.6. İndirgenmiş Nakit Akımları Yöntemi (İNA)	68
4.6.1. Ağırlıklı Ortalama Sermaye Maliyeti.....	69
4.6.2. Hasılat Projeksiyonları	70
4.6.3. Net İşletme Sermayesi Projeksiyonları	73
4.6.4. Planlanan Yatırım Harcamaları.....	74
4.6.5. Finansman Projeksiyonu	74
4.6.6. Vergi Oranı	75
4.6.7. İndirgenmiş Nakit Akımları	76
4.7. Sonuç.....	77
EK - 1: Değerleme Raporu Sorumluluk Beyanı	78
EK - 2: Yetkinlik Beyanı	79

Yönetici Özeti

Sermaye Piyasası Kurulu'nun VII-128.1 sayılı Pay Tebliği'nin 29. maddesinin 1. fıkrası uyarınca halka arz edilecek payların satış fiyatının borsa fiyatından farklı veya nominal değerinden yüksek olması durumunda söz konusu satış fiyatı ve bu fiyatın hesaplanmasında kullanılan yöntemlere ilişkin olarak halka arzda satışa aracılık eden yetkili kuruluşça fiyat tespit raporu hazırlanması gerekmektedir.

Bu kapsamda; 09.12.2024 tarihli ve GLB KF 2024/03 sayılı işbu rapor, Toroslar Mah. Atatürk 12 Bul. No: 91, İç Kapı No: 1, Akdeniz/Mersin adresinde mukim Armada Gıda Ticaret Sanayi A.Ş. ("Armada Gıda" ve/veya "Şirket") ile Ağaoğlu My Newwork Barbaros Mah. İhlamur Bul. No: 3/89 K: 9, 34746 Ataşehir/İstanbul adresinde mukim Global Menkul Değerler A.Ş. ("Global Menkul") arasında 17.01.2024 tarihinde imzalanmış olan "Değerleme Raporu ve Fiyat Tespit Raporunun Hazırlanması Sözleşmesi" gereği Şirket'in özsermaye değeri ve beher pay değerinin tespiti amacıyla Sermaye Piyasası Kurulu'nun III.62-1 sayılı "Sermaye Piyasasında Değerleme Standartları Hakkında Tebliği" gereği Uluslararası Değerleme Standartları'na uygun olarak hazırlanmıştır.

Şirket ile halka arza aracılık eden Global Menkul arasında çıkar çatışması veya herhangi bir menfaat çatışması bulunmamaktadır. Global Menkul ve Şirket arasında herhangi bir sermaye ilişkisi yoktur. Global Menkul'ün halka arz işlemi nedeniyle elde edeceği aracılık komisyonu haricinde doğrudan ya da dolaylı olarak halka arzın başarısına bağlanmış bir ekonomik çıkarı bulunmamaktadır.

Şirket Özeti:

Armada Gıda, Sönmez Ailesi ve gıda sektörü profesyonelleri tarafından yönetilen bir bakliyat ve hububat şirkettir. Şirket; bakliyat, hububat ve yağlı tohum ürünlerini ithal etmekte, ihraç etmekte, işlemekte ve paketlemektedir. Armada Gıda, yıl boyunca birçok bakliyat üreten ülkeden gemi yükü miktarlarında alım ve ithalat yapmakta, ürünleri fabrikalarında işlemekte, iç piyasaya ve transit olarak yurt dışına satılmaktadır/ihraç etmektedir.

Şirket'in mevcut durum itibarıyla ürün kompozisyonu; (i) bakliyat, (ii) hububat, (iii) bulgur, (iv) organik ürünler, (v) süper gıda (super foods), (vi) bakliyat unu, (vii) pirinç, (viii) glutensiz ürünler ve (ix) diğer ürünler (susam, keten tohumu, mavi haşhaş tohumu, beyaz haşhaş tohumu, mısır, baharat ve kuruyemiş) olmak üzere toplam 9 (dokuz) ana ürün grubundan oluşmaktadır.

Şirket, işbu rapor tarihi itibarıyla yukarıda sayılan ürünlerin işleme, satış, ithalat ve ihracatının yapılması, transit alış ve/veya satışının yapılması faaliyetleriyle iştigal etmektedir.

Şirket'in merkez adresi; Toroslar Mah., Atatürk 12 Bul., No: 91, İç Kapı No: 1, Akdeniz/Mersin'dir.

30.09.2024 tarihinde sona eren finansal dönem itibarıyla Şirket bünyesinde 283 kişi mavi yaka ve 139 kişi beyaz yaka olmak üzere toplam 422 personel istihdam edilmektedir.

Şirket'in mevcut durumda (i) Toroslar Mah. Atatürk 12 Bul. No: 91, İç Kapı No: 1, Akdeniz/Mersin adresinde yer alan **Merkez Fabrikası** (ii) Burhan OSB Mah., MTOSB, 3. Bölge, 16. Cad., No: 9, 33040, Akdeniz/Mersin adresinde yer alan **Organik Üretim Fabrikası** ve (iii) Burhan OSB Mah., MTOSB, 3. Bölge, Refik Kızıltan Caddesi, Mersin adresinde yer alan ve mevcut durumda **yatırımı devam eden inşaat halinde 1 (bir) adet fabrika ve depo alanı** bulunmaktadır.

İşbu değerleme raporunun “Sonuç” bölümünde belirtildiği üzere değerleme çalışmasında İndirgenmiş Nakit Akımları Modeli ve Çarpan Analizi Yöntemi eşit ağırlıklandırılmış olup, **%24,17** halka arz iskontosu uygulanarak **8.798.478.614 TL** özsermaye değerine ulaşılmıştır. Şirket’in halka arz öncesi 219.984.000 TL olan çıkarılmış sermayesine bölünmesiyle halka arz öncesi beher pay değeri iskontosuz **52,74 TL** olarak hesaplanmıştır. Uygulanan **%24,17** halka arz iskontosu neticesinde pay başına beher değer **40,00 TL** olarak hesaplanmıştır. Özet tablo aşağıda yer almaktadır.

Değerleme Sonucu	Hesaplanan Özsermaye Değeri	Ağırlık	Ağırlıklandırılmış Özsermaye Değeri
Yurt İçi Çarpanlara Göre Özsermaye Değeri	176.042.179	25%	44.010.545
Yurt Dışı Çarpanlara Göre Özsermaye Değeri	337.667.053	25%	84.416.763
İNA Modeline Göre Özsermaye Değeri	410.682.666	50%	205.341.333
Ağırlıklandırılmış Özsermaye Değeri (USD)		100%	333.768.641
İskontolu Özsermaye Değeri (USD)			253.096.760
Şirket Özsermaye Değeri (TL)	11.602.899.399		
Pay Değeri	52,74		
Halka Arz İskontosu	24,17%		
İskontolu Özsermaye Değeri (TL)	8.798.478.614		
İskontolu Pay Değeri	40,00		

Değerleme Sonuç Tablosu - Hesaplama Global Menkul

Şirket’in çıkarılmış sermayesinin 219.984.000 TL’den 263.980.843 TL’ye çıkarılması nedeniyle artırılacak 43.996.843 TL nominal değerli 43.996.843 adet (B) Grubu pay ve mevcut ortaklardan Fethi Kalıpçı Sönmez’e ait 734.080 TL nominal değerli 734.080 adet (B) Grubu hamiline yazılı paylar, Mehmet Hayri Sönmez’e ait 191.665 TL nominal değerli 191.665 adet (B) Grubu hamiline yazılı paylar ve Sadettin Saygın Sönmez’e ait 907.412 TL nominal değerli 907.412 adet (B) Grubu hamiline yazılı paylar halka arz edilecektir.

Toplanan kesin talebin satışa sunulan pay miktarından fazla olması halinde Şirket mevcut pay sahiplerinden Fethi Kalıpçı Sönmez’in sahip olduğu 3.670.479 TL nominal değerli toplam 3.670.479 adet hamiline yazılı (B) Grubu payın, Mehmet Hayri Sönmez’in sahip olduğu 958.351 TL nominal değerli toplam 958.351 adet hamiline yazılı (B) grubu payın ve Sadettin Saygın Sönmez’in sahip olduğu 4.537.170 TL nominal değerli olmak üzere 4.537.170 adet hamiline yazılı (B) grubu payın, anılan ortakların nihai kararına tabi olmak üzere dağıtımına tabi tutulacak toplam pay miktarına eklenmesi planlanmaktadır. Ek satışın tamamının gerçekleşmesi halinde 54.996.000 TL nominal değerli toplam 54.996.000 adet hamiline yazılı (B) Grubu payın halka arzı gerçekleşecektir.

Halka arza ilişkin özet bilgiler aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Halka Arza İlişkin Bilgiler (TL)	
Halka Arz Öncesi Özsermaye Değeri	11.602.899.399
Halka Arz İskontosu	24,17%
Halka Arz İskontolu Özsermaye Değeri	8.798.478.614
Halka Arz Öncesi Çıkarılmış Sermayesi	219.984.000
Sermaye Artırımı Nominal Pay Tutarı	43.996.843
Ortak Satışı Nominal Pay Tutarı	1.833.157
Fethi Kalıpçı Sönmez	734.080
Mehmet Hayri Sönmez	191.665
Sadettin Saygın Sönmez	907.412
Halka Arz Edilecek Nominal Pay Adedi	45.830.000
Halka Arz Büyüklüğü (Ek Satış Hariç)	1.833.200.000
Ek Satışa Konu Nominal Pay Adedi	9.166.000
Fethi Kalıpçı Sönmez	3.670.479
Mehmet Hayri Sönmez	958.351
Sadettin Saygın Sönmez	4.537.170
Ek Satış Dahil Halka Arz Edilecek Toplam Nominal Pay Tutarı	54.996.000
Halka Arz Büyüklüğü (Ek Satış Dahil)	2.199.840.000
Halka Arz Sonrası Çıkarılmış Sermayesi	263.980.843
Halka Açıklık Oranı (Ek Satış Hariç)	17,36%
Halka Açıklık Oranı (Ek Satış Dahil)	20,83%

Halka Arz Özet Tablosu - Hesaplama Global Menkul

Proje Ekibi:

Global Menkul Değerler A.Ş. Kurumsal Finansman Departmanı işbu raporu hazırlayabilmek için gerekli ehliyet, tecrübe ve teknik altyapıya sahiptir. Değerleme ekibi aşağıdaki gibidir.

Yiğit Engiz, Global Menkul Değerler A.Ş.'de Kurumsal Finansman Direktörü olarak görev yapmaktadır. Değerleme çalışması Yiğit Engiz tarafından yürütülmüştür. Sermaye Piyasası Faaliyetleri Düzey 3 Lisansı'na (Belge No: 903400) sahip Yiğit Engiz; kurumsal finansman alanında borçlanma araçları piyasası işlemleri, şirket halka arzları, değerleme projeleri ve diğer birçok sermaye piyasası projelerinde görev almıştır.

Bünyamin Dilsiz, Global Menkul Değerler A.Ş.'de Kurumsal Finansman Uzmanı olarak görev yapmaktadır. Sermaye Piyasası Faaliyetleri Düzey 3 Lisansı'na (Belge No: 926133) sahip Bünyamin Dilsiz; kurumsal finansman alanında borçlanma araçları piyasası işlemleri, şirket halka arzları, değerleme projelerinde görev almıştır.

Değerleme Çalışması Sırasında Uygulanan Etik İlkeler ve Sınırlamalar:

- Yapılan değerleme çalışması sırasında dürüst ve doğru davranılmış ve çalışmalar Şirket ve Şirket ortaklarına zarar vermeyecek bir biçimde yürütülmüştür.
- Değerleme işini alabilmek için bilerek yanlış, yanıltıcı ve abartılı beyanlarda bulunulmamış ve bu şekilde reklam yapılmamıştır.
- Bilerek aldatıcı, hatalı, önyargılı görüş ve analiz içeren bir rapor hazırlanmamış ve bildirilmemiştir.
- Global Menkul, önceden belirlenmiş fikirleri ve sonuçları içeren bir görevi kabul etmemiştir. Değerleme işi gizlilik içinde ve basiretli bir şekilde yürütülmüştür.

- Görev, bağımsızlık ve objektiflik içinde kişisel çıkarları gözetmeksizin yerine getirilmiştir.
- Görevle ilgili ücretler, değerlemenin önceden belirlenmiş sonuçlarına yahut değerlendirme raporunda yer alan diğer bağımsız, objektif tavsiyelere bağlı değildir.
- Değerleme çalışmasında kullanılan yaklaşım ve yöntemler değerlemenin amacına uygun şekilde değerlendirilmiş ve belirlenmiştir.
- Raporda kullanılan Şirket ile ilgili bilgiler Bloomberg, Finnet verileri ile Şirket ve Şirket'in bağımsız denetim raporundan elde edilen bilgilerden oluşmaktadır.
- Global Menkul, değerlemede kullanılan analiz verilerinin doğru ve güvenilir olduğunu özen ve dikkatle sorgulamakta ve araştırmaktadır. Kullanılan geçmiş yıllara ait finansal bilgiler (bağımsız denetimden geçmiş finansal tablolar ve dipnotlar) Şirket yönetiminin ve bağımsız denetim firmasının görüşünden geçmiş olup güvenilir bir kaynak olduğu varsayılmıştır. Tarafımıza sunulan bilgi ve belgelerin doğru ve eksiksiz olduğu konusunda makul dikkat ve özen gösterilmiş ve bunun sonucunda, sunulan bilgi ve belgelerin doğru olduğu, ticari ve hukuki olarak gizli ve beklenmedik herhangi bir durum veya engelin olmadığı varsayılmış ve bu çerçevede bilgi ve belgelerin doğruluğu ayrıca denetlenmemiştir. Bilgi ve belgeler makul ölçüde değerlendirildiğinde bariz şekilde gerçeğe aykırı olduğuna ilişkin bir şüpheye ulaşılmamıştır; bununla birlikte, Global Menkul elde edilmiş olan bilgi ve belgelerin doğru olduğunu ve ticari ve hukuki olarak gizli ve beklenmedik herhangi bir durum veya engelin olmadığını taahhüt edememektedir. Global Menkul tarafından projeksiyon dönemine ait verilerin oluşturulmasında, Şirket'in geçmiş faaliyet ve finansal sonuçları ile gelecek yıllara ilişkin beklentileri dikkate alınmıştır. Global Menkul olarak, Şirket'in geçmiş finansal performansı da dikkate alınarak projeksiyonlarda kullanılan varsayımlar mümkün olduğunca muhafazakâr bir bakış açısıyla değerlendirilmiştir.

1. Şirket ve Faaliyetleri Hakkında Bilgiler

1.1. Şirket ve Faaliyetlerine İlişkin Bilgiler

Şirket, 30.07.1993 tarih ve 3331 sayılı TTSG'de yayımlandığı üzere İçel Ticaret Sicil Müdürlüğü nezdinde "*Armada Gıda Ticaret Sanayi Ltd. Şti.*" ünvanıyla ve eski para ile 200.000.000 TL kuruluş sermayesi ile 21.07.1993 tarihinde tescil edilerek kurulmuştur. Akabinde 27.04.2012 tarih ve 8057 sayılı TTSG'de yayımlandığı üzere Şirket, nevi değişikliği gerçekleştirmiş olup limited şirketten anonim şirkete dönüşmüş ve Şirket'in mevcut ünvanı olan "*Armada Gıda Ticaret Sanayi A.Ş.*" ünvanıyla 19.04.2012 tarihinde Mersin Ticaret Sicil Müdürlüğü nezdinde tescil edilmiştir.

Armada Gıda, Sönmez Ailesi ve gıda sektörü profesyonelleri tarafından yönetilen bir bakliyat ve hububat şirkettir. Şirket; bakliyat, hububat ve yağlı tohum ürünlerini ithal etmekte, ihraç etmekte, işlemekte ve paketlemektedir. Armada Gıda, yıl boyunca birçok bakliyat üreten ülkeden gemi yükü miktarlarında alım ve ithalat yapmakta, ürünleri fabrikalarında işlemekte, iç piyasaya ve transit olarak yurt dışına satmaktadır/ihraç etmektedir.

Şirket'in mevcut durum itibarıyla ürün kompozisyonu temel olarak; (i) bakliyat, (ii) hububat, (iii) bulgur, (iv) organik ürünler, (v) süper gıda (super foods), (vi) bakliyat unu, (vii) pirinç, (viii) glutensiz ürünler ve (ix) diğer ürünler (susam, keten tohumu, mavi haşhaş tohumu, beyaz haşhaş tohumu, mısır, baharat ve kuruyemiş) olmak üzere toplam 9 (dokuz) ana ürün grubundan oluşmaktadır.

Şirket, işbu rapor tarihi itibarıyla yukarıda sayılan ürünlerin işleme, satış, ithalat ve ihracatının yapılması, transit alış ve/veya satışının yapılması faaliyetleriyle iştigal etmektedir.

Şirket'in merkez adresi; Toroslar Mah., Atatürk 12 Bul., No: 91, İç Kapı No: 1, Akdeniz/Mersin'dir.

30.09.2024 tarihinde sonra eren finansal dönem itibarıyla 283 kişi mavi yaka ve 139 kişi beyaz yaka olmak üzere toplam 422 personel istihdam edilmektedir.

31.12.2021, 31.12.2022, 31.12.2023 ve 30.09.2024 tarihlerinde sona eren finansal dönemler itibarıyla Şirket'in ana ürün grupları bakımından yurt içi satışları ve ana ürün gruplarından her birinin toplam satışlara oranı aşağıdaki tabloda yer almaktadır:

Ürün Grupları / Bin TL	31.12.2021	Satış Payı (%)	31.12.2022	Satış Payı (%)	31.12.2023	Satış Payı (%)	30.09.2024	Satış Payı (%)
Bakliyat	1.450.266	68,9	1.897.913	64,0	1.518.299	57,0	1.293.395	54,6
Hububat	83.881	4,0	128.902	4,3	377.467	14,2	190.358	8,0
Bulgur	273.473	13,0	465.856	15,7	366.707	13,8	347.967	14,7
Diğer Ürünler*	240.727	11,4	358.246	12,1	245.919	9,2	188.820	8,0
Pirinç	54.676	2,6	104.174	3,5	123.816	4,6	305.986	12,9
Organik Ürünler	5	0,0	59	0,0	4.229	0,2	1.834	0,1
Süper Gıda (Super Foods)	2.768	0,1	11.667	0,4	10.418	0,4	18.411	0,8
Bakliyat Unu	36	0,0	-	-	1.234	0,0	2.959	0,1
Glutensiz Ürünler	18	0,0	211	0,0	14.992	0,6	18.962	0,8
TOPLAM	2.105.849	100,0	2.967.029	100,0	2.663.082	100,0	2.368.691	100,0

*Diğer Ürünler ana ürün grubu, keten tohumu, mavi haşhaş tohumu, beyaz haşhaş tohumu, mısır, baharat ve kuruyemiş ürünlerinden oluşmaktadır.

31.12.2021, 31.12.2022, 31.12.2023 ve 30.09.2024 tarihlerinde sona eren finansal dönemler itibarıyla Şirket'in ana ürün grupları bakımından yurt dışı satışları ve ana ürün gruplarından her birinin toplam satışlara oranı aşağıdaki tabloda yer almaktadır:

Ürün Grupları / Bin TL	31.12.2021	Satış Payı (%)	31.12.2022	Satış Payı (%)	31.12.2023	Satış Payı (%)	30.09.2024	Satış Payı (%)
Hububat	152.172	3,7	639.320	13,3	1.829.811	32,9	170.373	5,6
Bakliyat	2.694.177	64,8	2.492.532	51,7	1.545.287	27,8	1.870.756	61,4
Organik Ürünler	98.917	2,4	127.553	2,6	233.481	4,2	100.263	3,3
Diğer Ürünler*	251.844	6,1	131.788	2,7	396.189	7,1	61.489	2,0
Pirinç	249.302	6,0	412.405	8,5	440.938	7,9	226.356	7,4
Bulgur	309.433	7,4	511.237	10,6	439.860	7,9	222.848	7,3
Bakliyat Unu	-	-	1.405	0,0	46.421	0,8	20.939	0,7
Süper Gıda (Super Foods)	661	0,0	178	0,0	332	0,0	-	-
Glutensiz Ürünler	401.486	9,7	507.082	10,5	622.747	11,2	372.794	12,2
TOPLAM	4.157.992	100,0	4.823.500	100,0	5.555.066	100,0	3.045.819	100,0

*Diğer Ürünler ana ürün grubu, keten tohumu, mavi haşhaş tohumu, beyaz haşhaş tohumu, mısır, baharat ve kuruyemiş ürünlerinden oluşmaktadır.

Şirket'in her bir ürün grubunun 31.12.2021, 31.12.2022, 31.12.2023 ve 30.09.2024 tarihlerinde sona eren finansal dönemler itibarıyla ton bazında satış miktarlarına ilişkin tablo aşağıda yer almaktadır:

Ton/Yıl	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2023	30.09.2024
Ürün Grubu	Satış Miktarı (Ton)	Satış Miktarı (Ton)	Satış Miktarı (Ton)	Satış Miktarı (Ton)
Bakliyat	117.466	94.439	72.886	95.529
Bulgur	27.777	34.081	31.938	33.614
Hububat	12.219	31.081	132.745	29.891
Diğer Ürünler*	34.912	30.083	42.801	19.115
Pirinç	13.727	15.822	20.238	17.052
Glutensiz Ürünler	7.483	7.706	10.201	6.945
Organik Ürünler	1.953	3.731	6.902	5.068
Bakliyat Unu	-	24	974	612
Süper Gıda (Super Foods)	32	60	53	116
TOPLAM	215.569	217.027	318.738	207.941

*Diğer Ürünler ana ürün grubu, keten tohumu, mavi haşhaş tohumu, beyaz haşhaş tohumu, mısır, baharat ve kuruyemiş ürünlerinden oluşmaktadır.

Ürünler

Şirket'in ürün kompozisyonu temel olarak; (i) bakliyat, (ii) hububat, (iii) bulgur, (iv) organik ürünler, (v) süper gıda (super foods), (vi) bakliyat unu, (vii) pirinç, (viii) glutensiz ürünler ve (ix) diğer ürünler olmak üzere toplam 9 (dokuz) ana ürün grubundan oluşmaktadır.

Bakliyat ana ürün grubunda; mercimek (kırmızı, sarı, yeşil), nohut, barbunya, fasulye (kırmızı, siyah, kuru), börülce, maş fasulye, bezelye (yeşil/sarı, tüm/kırık) ve bakla ürünleri yer almaktadır.

Hububat ana ürün grubunda; buğday, arpa ve mısır ürünleri yer almaktadır.

Bulgur ana ürün grubunda; pilavlık, köftelik, esmer pilavlık, iri, tüm tane pilavlık, midyat, tam buğday, esmer köftelik, esmer midyat bulgurları, ceriş ve köftelik ceriş ürünleri yer almaktadır.

Organik ürünler ana ürün grubunda; organik kabuklu mercimek, organik nohut, organik kırmızı mercimek, organik yeşil mercimek, organik sarı mercimek, organik bulgur, organik popcorn (patlamış mısır), organik beyaz fasulye, organik pirinç, organik soya fasulyesi, organik susam, organik buğday, organik yemlik buğday, organik mısır, organik keten tohumu ve organik mavi haşhaş ürünleri yer almaktadır.

Süper gıda (super foods) ana ürün grubunda; beyaz kinoa, siyah kinoa, kırmızı kinoa, karabuğday (greçka), siyah pirinç, siyah nohut, amarant ve çiya tohumu ürünleri yer almaktadır.

Bakliyat unu ana ürün grubunda; nohut unu, kırmızı mercimek unu, mısır unu, pirinç unu ve sarı mercimek unu ürünleri yer almaktadır.

Pirinç ana ürün grubunda yalnızca pirinç yer almaktadır.

Glutensiz ürünler ana ürün grubunda; mavi haşhaş, organik susam, organik nohut unu, organik maş fasulye, organik soya fasulyesi, organik popcorn, organik sarı mercimek, organik beyaz fasulye, organik yeşil mercimek, organik nohut, organik kırmızı mercimek, pirinç, amarant, börülce, sarı mercimek, beyaz fasulye, barbunya, maş fasulye, tüm yeşil bezelye, siyah fasulye, nohut, kırmızı mercimek, kırmızı fasulye ürünleri yer almaktadır.

Diğer ürünler ana ürün grubunda ise susam, keten tohumu, mavi haşhaş tohumu, beyaz haşhaş tohumu, mısır, baharat ve kuruyemiş yer almaktadır. Şirket ürünlerinin işleme süreçlerine ilişkin temel bilgiler, aşağıda yer alan akış diyagramında gösterilmektedir:

Şirket'in, yatırımı devam eden 1 (bir) adet fabrika ve depo alanında ise klasik konvansiyonel bakliyat ürün işleme gerçekleştirilmesi planlanmakta olup ayrıca bu üretimi destekleyecek hammadde ve nihai ürün depolama alanlarının da bulunması hedeflenmektedir. Ayrıca işbu fabrika alanında yetişkin maması olarak da bilinen "Super Cereal" ve bebek maması üretiminin de gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.

BM, Ocak 2016 içerisinde üye ülkelerin imzaları ile hedeflerini yalınlaştırdığı "Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri" adlı mutabakatı gerçekleştirmiştir. 17 ayrı hedef için üye ülkeler ve BM aksiyon programı hazırlamışlardır. Bu hedefler arasında gıda sektörünü yakından ilgilendiren bir başlık bulunmaktadır. Bu hedef "Amaç 2: Açlığa Son"dur. BM, WFP kapsamında amaca odaklı sayısız çalışmalar yapılmış ve amaca direkt ve hızlı bir şekilde hizmet etmesi mümkün olan yeni bir gıda ürünü geliştirilmiştir. Hedefe hizmet amacı ile Super Cereal adlı yenilikçi bir gıda ürünü geliştirilmiştir. Bu endüstriyel olarak işlenmiş yeni gıda ürünü, konvansiyonel gıda ürünlerinden pozitif şekilde ayrılmaktadır. Super Cereal ürünü aşağıdaki şekilde tanımlanmaktadır:

WFP'ye göre Super Cereal; özellikle acil durumlar ve gıda güvensizliği bağlamlarında, hamile ve emziren kadınlar, bebekler ve küçük çocuklar gibi savunmasız nüfuslar arasında temel besin öğeleri ve enerji sağlamak üzere tasarlanmış bir besin takviyesi ürünüdür. Super Cereal, malnütrisyonla (yetersiz beslenme) mücadele ve en risk altındaki kişiler arasında beslenme çeşitliliğini iyileştirmek için gıda yardımı ve beslenme programlarında kullanılan geniş bir gıda kategorisinin parçasıdır. Super Cereal; buğday, mısır, soya fasulyesi ürünlerinden yapılan bir karışımdan üretilmekte ve vitamin ve minerallerle zenginleştirilmektedir. Su veya süt ile pişirilerek lapamsı bir yemek haline getirilebilir şekilde kolayca hazırlanabilmektedir. Super Cereal'in formülasyonu; demir, çinko, A ve C vitaminleri ile B vitaminleri gibi temel mikrobisizlerle zenginleştirilmiş yüksek kaliteli, protein açısından zengin bir gıda kaynağı sağlamayı amaçlamaktadır.

WFP, Super Cereal'ı dünya genelinde çeşitli gıda yardımı programlarında kullanmaktadır ve ürünün dağıtımını ve kullanımını hedef nüfusların özel beslenme ihtiyaçları ve koşullarına göre uyarlamaktadır. Amaç, malnütrisyonu önlemek, malnütrisyonla kurtulmayı desteklemek ve kriz durumlarıyla karşı karşıya olan veya gıda güvensizliği yaşayan bireylerin ve toplumların genel sağlığına ve refahına katkıda bulunmaktır.

Super Cereal ürünün hammaddeleri Türkiye dahilinde ağırlıklı Güney Doğu Anadolu ve Şirket'in tesislerinin yakın bulunduğu Çukurova Bölgesi'nde üretilmektedir. Ürünün üretimi ve BM için sevkiyatı kapsamında Armada Gıda 144 bin ton/yıl kapasiteli üretim tesisi yatırımı gerçekleştirmiştir. Tesisin 2024 yılı içinde faaliyete geçmesi ve WFP kapsamında sevkiyatlarına başlaması planlanmaktadır.

Super Cereal satışının WFP dışında Afrika'da açlık çeken ülkelere (BM tarafından yayımlanan rapora göre 2022 yılında Afrika'da nüfusun %20'si (yaklaşık 282 milyon kişi) yetersiz beslenmektedir¹) de yapılması planlanmaktadır. Afrika'daki açlığın önüne geçilebilmesi için Super Cereal ürününün bir alternatif olması sebebiyle Afrika kıtasının ürün için hedef pazar olacağı düşünülmektedir.

Şirket, "Organik Doyum" markası ile yurt içi piyasasına; "Mediterranean Village" markası ile yurt dışı piyasasına hitap etmektedir. Ayrıca Şirket, private label ürünler (fason) ile zincir marketlere hizmet vermektedir.

Şirket'in ürünlerine ilişkin görseller aşağıda yer almaktadır:

¹ <https://www.uneca.org/african-regional-overview-of-food-security-and-nutrition-2023>

Markalar

Şirket, “Armada Foods”, “Organik Doyum”, “Anadolu” ve “Popipop” markası ile yurt içi piyasasına; “Mediterranean Village” markası ile ise yurt dışı piyasasına hitap etmektedir. Ayrıca Şirket, özel markalı (private label) ürünler ile zincir marketlere de hizmet vermektedir. Şirket’in markalarını gösteren görsel, aşağıda yer almaktadır:

1.2. Sermaye ve Ortaklık Yapısı

Şirket kayıtlı sermaye sistemine tabi olmakla beraber, 2024 – 2028 yılları dönemi için geçerli olmak üzere 1.750.000.000 TL kayıtlı sermaye tavanına sahiptir.

Şirket’in çıkarılmış sermayesi 219.984.000 TL olup payların her birinin nominal değeri 1 TL olmak üzere 219.984.000 adet paya bölünmüştür. Sermayenin tamamı muvazaadan arı olarak ödenmiştir. Payların 48.396.480 TL’lik kısmı (A) Grubu, geri kalan 171.587.520 TL’lik kısmı ise (B) Grubu paylardan oluşmaktadır. A Grubu payların yönetim kuruluna aday gösterme ve genel kurulda oy imtiyazı bulunmaktadır. (B) Grubu payların hiçbir imtiyazı yoktur.

Halka arz öncesi ve sonrasında ortaklık yapısını gösterir tablo aşağıda yer almaktadır.

Pay Sahibi	Halka Arz Öncesi Hissedarlık Yapısı		Halka Arz Sonrası Hissedarlık Yapısı (Ek Satış Hariç)		Halka Arz Sonrası Hissedarlık Yapısı (Ek Satış Dahil)		
	Grubu	Tutarı (TL)	Oranı (%)	Tutar (TL)	Oranı (%)	Tutar (TL)	Oranı (%)
Fethi Kalıpçı Sönmez	A	18.874.627	8,58	18.874.627	7,15	18.874.627	7,15
	B	66.919.133	30,42	66.185.053	25,07	62.514.573	23,68
Sadettin Saygın Sönmez	A	19.358.592	8,80	19.358.592	7,33	19.358.592	7,33
	B	68.635.008	31,20	67.727.596	25,66	63.190.426	23,94
Mehmet Hayri Sönmez	A	5.323.613	2,42	5.323.613	2,02	5.323.613	2,02
	B	18.874.627	8,58	18.682.962	7,08	17.724.611	6,71
Armada Anadolu Gıda Ticaret Sanayi A.Ş.	A	4.839.648	2,20	4.839.648	1,83	4.839.648	1,83
	B	17.158.752	7,80	17.158.752	6,50	17.158.752	6,50
Halka Açık	B	-	-	45.830.000	17,36	54.996.000	20,83
TOPLAM		219.984.000	100,00	263.980.843	100,00	263.980.843	100,00

Şirket Ortaklık Yapısı - Kaynak: Şirket

Şirket'in tarım emtialarının satın alınması, depolanması, tedarik edilmesi faaliyet konulu 1 (bir) adet doğrudan bağlı ortaklığı bulunmakta olup ilgili doğrudan bağlı ortaklığa ilişkin bilgiler, aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

Ticaret Ünvanı	Kurulduğu Ülke ve Merkezi	Oy Hakkı Oranı (%)	Sermaye Tutarı	Sermaye Taahhüdü	Yedekleri	Net Dönem Kârı / Zararı – 31.12.2023 Tarihi İtibarıyla
AC Agro LLP	Kazakistan	70	68.276.742,98 Kazakistan Tengesi	Yoktur.	Yoktur.	23.628.181 Kazakistan Tengesi

Bağlı Ortaklık - Kaynak: Şirket

2. Şirket'in Finansal Durumuna İlişkin Bilgiler

2.1. Varlıklar

Şirket'in 31.12.2021, 31.12.2022, 31.12.2023 ve 30.09.2024 mali yıllarına ilişkin TMS-29'a göre enflasyon düzeltmesi yapılmış finansal durum tablosu aşağıda verilmektedir.

Özel Bağımsız Denetimden Geçmiş				
TL	31 Aralık 2021	31 Aralık 2022	31 Aralık 2023	30 Eylül 2024
VARLIKLAR				
Dönen Varlıklar	3.350.017.935	3.582.097.510	3.612.923.340	4.573.004.677
Nakit ve nakit benzerleri	208.600.199	662.931.910	565.547.823	696.465.574
Ticari alacaklar	949.691.200	1.028.825.538	753.339.590	1.472.109.251
İlişkili olmayan taraflardan ticari alacaklar	839.848.882	975.371.289	753.339.590	1.154.203.088
İlişkili taraflardan ticari alacaklar	109.842.318	53.454.249	-	317.906.163
Diğer alacaklar	29.552.560	68.080.927	53.484.972	11.805.413
İlişkili olmayan taraflardan diğer alacaklar	29.552.560	68.080.927	53.484.972	11.805.413
Stoklar	2.009.081.942	1.699.954.918	2.007.677.962	2.084.393.745
Peşin ödenmiş giderler	105.910.421	121.845.843	227.829.200	219.469.424
İlişkili olmayan taraflara peşin ödenmiş giderler	105.910.421	121.845.843	227.829.200	138.910.659

<i>İlişkili taraflara peşin ödenmiş giderler</i>	-	-	-	80.558.765
Diğer dönen varlıklar	47.181.613	458.374	5.043.793	15 88.761.270
Ara toplam	3.350.017.935	3.582.097.510	3.612.923.340	4.573.004.677
Duran Varlıklar	1.237.822.997	1.868.912.787	2.258.688.286	2.373.169.471
Diğer alacaklar	12.884	9.749	331.250	6 362.648
<i>İlişkili olmayan taraflardan diğer alacaklar</i>	<i>12.884</i>	<i>9.749</i>	<i>331.250</i>	<i>6 362.648</i>
Kullanım hakkı varlıkları	-	4.971.896	12.161.100	8 9.808.883
Maddi duran varlıklar	1.175.195.961	1.780.743.386	2.227.649.932	2.360.670.903
Maddi olmayan duran varlıklar	576.466	471.396	2.690.908	2.290.450
Peşin ödenmiş giderler	4.023.806	1.629.930	-	36.587
<i>İlişkili olmayan taraflara peşin ödenmiş giderler</i>	<i>4.023.806</i>	<i>1.629.930</i>	<i>-</i>	<i>36.587</i>
Ertelenmiş vergi varlığı	58.013.880	81.086.430	15.855.096	-
Toplam Varlıklar	4.587.840.932	5.451.010.297	5.871.611.626	6.946.174.148

Bilanço Verileri - Kaynak: Bağımsız Denetim Raporu

2.1.1. Dönen Varlıklar

Nakit ve Nakit Benzerleri (TL)	Değişim						
	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2023	30.09.2024	31.12.2022	31.12.2023	30.09.2024
	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2023		31.12.2021	31.12.2022	31.12.2023
Kasa	780.738	244.827	149.520	36.180	-69%	-39%	-76%
Bankalar	207.819.461	662.687.083	564.698.488	696.429.394	219%	-15%	23%
- Vadesiz mevduat	183.370.780	103.966.739	94.322.226	208.320.405	-43%	-9%	121%
- Vadeli mevduat	24.448.681	558.720.344	470.376.262	488.108.989	2185%	-16%	4%
Diğer hazır değerler	-	-	699.815	-	-	-	-
Toplam	208.600.199	662.931.910	565.547.823	696.465.574	218%	-15%	23%

Nakit ve Nakit Benzerleri - Kaynak: Bağımsız Denetim Raporu

Nakit ve nakit benzerleri, 30.09.2024 tarihinde bir önceki döneme göre (%23) artışın nedeni Şirket'in FMO'dan kullanmış olduğu yatırım kredilerden kaynaklıdır. Kullanılan yatırım kredileri, nakit ve nakit benzerleri hesabında tutulmakta, yatırım projeleri ilerledikçe ödemeler bu hesaptan gerçekleştirilmektedir.

Nakit ve nakit benzerleri kalemi, 31.12.2023 tarihinde bir önceki yıla göre azalışın (%16) temel sebebi vadeli mevduatların gerilemesinden kaynaklanmaktadır. Vadeli mevduatlar; kur korumalı mevduat tutarlarının azalması, kredi geri ödemeleri ve işletme sermayesi ihtiyaçları nedeniyle azalmıştır. 31.12.2022 tarihinde ise bir önceki dönem sonuna göre artış (%218) göstermiştir. Bu artış kur korumalı mevduat hesapların artmasından kaynaklıdır.

Ticari Alacaklar (TL)	Değişim						
	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2023	30.09.2024	31.12.2022	31.12.2023	30.09.2024
	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2023		31.12.2021	31.12.2022	31.12.2023
İlişkili olmayan taraflardan ticari alacaklar	839.848.882	975.371.289	753.339.590	1.154.203.088	16%	-23%	53%
Alıcılar	476.518.715	726.228.177	667.761.608	1.095.846.259	52%	-8%	64%
Alacak senetleri	370.693.882	255.227.700	97.400.044	83.743.447	-31%	-62%	-14%
Alacak reeskontu (-)	-7.363.715	-6.084.588	-11.822.062	-25.386.618	-17%	94%	115%
İlişkili taraflardan ticari alacaklar	109.842.318	53.454.249	-	317.906.163	-51%	-100%	-
Toplam	949.691.200	1.028.825.538	753.339.590	1.472.109.251	8%	-27%	95%

Ticari Alacaklar - Kaynak: Bağımsız Denetim Raporu

Yönetim Kurulu Başkanı

Ticari alacaklar bakiyesinde 30.09.2024 tarihinde bir önceki döneme göre (%95) artışın sebebi, üçüncü çeyrek dönem satışlarının ağırlıklı olarak eylül ayı içerisinde gerçekleşmesidir. 2024 yılı üçüncü çeyrek satışlarının yaklaşık %50'si eylül ayı içerisinde gerçekleşmesinden kaynaklı olarak, ticari alacaklar bir önceki döneme göre önemli artış göstermiştir. 31.12.2023 tarihinde ticari alacaklar toplamında bir önceki yıla göre azalışın (%27) en önemli sebebi, yurt dışı satışlarda, ihracat faktoringi işlemleri nedeniyle fatura bedelinin %80'inin peşin tahsil edilmesidir. İhracat faktoring işlemleri ile tahsilat vadeleri kısaltmaktadır. Bir diğer sebep ise, yükselen faiz ortamından kaynaklı olarak, Şirket'in işletme sermayesi politikası doğrultusunda daha kısa vadede satış yapmasıdır. 31.12.2022 tarihinde ticari alacaklar artan satışlara paralel olarak, yılında bir önceki yıla göre (%8) artış göstermiştir.

Diğer Alacaklar (TL)	Değişim						
	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2023	30.09.2024	31.12.2022	31.12.2023	30.09.2024
	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2023		31.12.2021	31.12.2022	31.12.2023
Vergi dairesinden alacaklar	29.552.560	68.080.927	53.484.972	11.805.413	130%	-21%	-78%
Toplam	29.552.560	68.080.927	53.484.972	11.805.413	130%	-21%	-78%

Diğer Alacaklar - Kaynak: Bağımsız Denetim Raporu

Diğer alacaklar bakiyesi vergi dairesinden alacaklardan kaynaklıdır. Vergi dairesinden alacakların oluşmasındaki temel sebep vergi iade süreçleri ile ilgilidir. 21 Nisan 2022 tarihli "Katma Değer Vergisi Genel Uygulama Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ" (Seri No: 41) kapsamında, imalatçılar tarafından yapılan mal ihracında, ihracat bedelinin %10'una kadar devreden KDV tutarı ile sınırlı olarak iade talep edebilme imkânı doğmuştur. Bu minvalde, KDV beyannameleri onaylandıktan sonra, Şirket vergi iadesi talebinde bulunmaktadır. Talep tutarları oluşunca, vergi dairesinden alacaklar hesabına bu iadeler yansıtılmaktadır. Vergi iade süreçlerinin minimum 2 ay sürmesinden kaynaklı olarak, cari dönemde iade alınamayan bakiyeler, takip eden yıla sarktığı için her yıl vergi dairesinden alacaklar oluşmaktadır.

30.09.2024 tarihinde bakiyenin diğer yıllara göre düşük olmasının ana gerekçesi, 2024 yılının sadece ilk 7 aylık iade başvurusunun yapılması ve Şirket'in 2024 yılında nakit iade yerine daha çok vergi borcuna mahsuben iade almayı tercih etmesinden kaynaklanmaktadır.

Stoklar (TL)	Değişim						
	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2023	30.09.2024	31.12.2022	31.12.2023	30.09.2024
	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2023		31.12.2021	31.12.2022	31.12.2023
İlk madde ve malzemeler	1.565.015.474	1.281.801.869	1.209.669.517	1.461.927.648	-18%	-6%	21%
Mamuller	413.039.076	394.434.268	784.014.229	564.078.087	-5%	99%	-28%
Ambalaj ve sarf malzemeleri	31.027.392	23.718.781	13.994.216	58.388.010	-24%	-41%	317%
Toplam	2.009.081.942	1.699.954.918	2.007.677.962	2.084.393.745	-15%	18%	4%

Stoklar - Kaynak: Bağımsız Denetim Raporu

Finansal tablo dönemleri itibarıyla, bir önceki dönemin stokları ile mevcut dönem stoklarının ortalaması alınarak hesaplanan, stok tutma süresi sırasıyla, 95, 97, 95 ve 138 gün olarak gerçekleşmiştir. Yıllar itibarıyla gerçekleşen stok değişimleri, piyasa likidasyonu koşulları ve fiyatlara göre değişim gösterebilmektedir. Ayrıca Şirket uygun fiyatlardan hammadde tedariki sağlayabildiği pozisyonlarda dönemsel olarak stoklarında artışa gidebilmektedir.

İzahnamede yer alan finansal tablo dönemleri itibarıyla stok devir hızı gün ortalaması 106 gün seviyesinde gerçekleşmiştir. Genel itibarıyla Şirket stok devir hızı gün ortalaması etkin stok yönetimi ile 90-120 gün bandında tutulmakta olup, 2024 yılının ilk dokuz ayında, diğer dönemlere göre nispeten yüksek olan 113 günlük stok devir hızı günü, yıl sonuna hazırlık için alınan stoklardan kaynaklıdır.

Peşin Ödenmiş Giderler (TL)					Değişim		
	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2023	30.09.2024	31.12.2022	31.12.2023	30.09.2024
					31.12.2021	31.12.2022	31.12.2023
İlişkili olmayan taraflara peşin ödenmiş giderler	105.910.421	121.845.843	227.829.200	138.910.659	15%	87%	-39%
Gelecek aylara ait giderler	7.255.426	7.993.641	5.282.729	17.087.181	10%	-34%	223%
Verilen sipariş avansları	98.654.995	113.852.202	222.546.471	121.823.478	15%	95%	-45%
İlişkili taraflara verilen sipariş avansları	-	-	-	80.558.765	-	-	-
Toplam	105.910.421	121.845.843	227.829.200	219.469.424	15%	87%	-4%

Peşin Ödenmiş Giderler - Kaynak: Bağımsız Denetim Raporu

Peşin ödenmiş giderler, çoğunlukla verilen sipariş avanslarından oluşmaktadır. Verilen sipariş avansları Şirket'in stok ve duran varlık tedariklerine ilişkin verilen ön avanslardan oluşmaktadır. Verilen sipariş avansları stok niteliğinde olmayıp, ilgili stok muhasebeleştirilene kadar "Peşin Ödenmiş Giderler"de gösterilmektedir.

Verilen sipariş avanslarındaki artışın en önemli sebebi, Şirket'in 3. Fabrika yatırımı ve GES yatırımları kapsamında makine ve teçhizat alımıyla ilgili verilen avanslar ile dönem sonunda henüz tamamlanmayan ithalat süreçleri ve stok alımlarından kaynaklanmaktadır. 2023 yılında inşaatına başlanan 3. Fabrika yatırımdan kaynaklı verilen sipariş avansları hesabında önemli artış gerçekleşmiştir. Diğer yandan tamamlanmayan ithalat süreçleri, ithalat ve antrepo devir işlemleri ile ilgili giderlerden oluşmakta olup, süreç tamamlandığında söz konusu bakiyeler stok hesaplarında izlenmektedir.

2022, 2023 ve 30.09.2024 döneminde artan stok bakiyelerine paralel verilen sipariş avansları hesaplarında artış gerçekleşmiştir.

2.1.2. Duran Varlıklar

Kullanım Hakkı Varlıkları (TL) (Net Defter Değeri)					Değişim		
	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2023	30.09.2024	31.12.2022	31.12.2023	30.09.2024
					31.12.2021	31.12.2022	31.12.2023
Binalar	-	4.971.896	2.809.720	706.268	-	-43%	-75%
İrtifak hakkı	-	-	9.351.380	9.102.615	-	-	-3%
Kullanım Hakkı Varlıkları	-	4.971.896	12.161.100	9.808.883	-	145%	-19%

Kullanım Hakkı Varlıkları - Kaynak: Bağımsız Denetim Raporu

Kullanım hakkı varlıklarının duran varlıklara oranı sırasıyla; 31.12.2022, 31.12.2023 ve 30.09.2024 tarihlerinde %0,1, %0,2 ve %0,1 olmuştur ve bilanço içinde ağırlığı düşüktür. Kullanım hakkı varlıkları, 1 yıldan uzun süreli kira sözleşmelerinden doğmaktadır. Ağırlıklı olarak irtifak hakkı ve depo kira sözleşmelerinden oluşmaktadır.

Binalar hesabında oluşan bakiye Şirket'in operasyonları kapsamında ek olarak kiralama yaptığı depo ve antrepolardan kaynaklanmaktadır. İrtifak hakkı ile ilgili olan bakiye Şirket'in GES yatırımları kapsamında Milli Emlak Genel Müdürlüğü'nden 29 yıllığına kiraladığı, Hatay ili, Antakya ilçesi Kuruyer mahallesinde bulunan 155 ada 11 parsel no'lu ve 217.719,52 m2 yüzölçümlü taşınmaz ile ilgilidir.

Maddi Duran Varlıklar (TL)					Değişim		
	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2023	30.09.2024	31.12.2022	31.12.2023	30.09.2024
					31.12.2021	31.12.2022	31.12.2023
Arazi ve arsalar	390.092.300	829.705.316	998.312.865	945.290.295	113%	20%	-5%
Yeraltı ve yerüstü düzenleri	120.562	103.839	2.992.147	2.525.699	-14%	2782%	-16%
Binalar	337.654.391	393.692.249	444.255.408	379.995.569	17%	13%	-14%
Tesis, makine ve cihazlar	326.667.249	474.272.400	516.030.101	507.651.756	45%	9%	-2%
Taşıtlar	45.720.119	67.260.532	64.548.963	54.311.259	47%	-4%	-16%
Demirbaşlar	9.941.209	15.223.074	15.769.185	15.344.785	53%	4%	-3%
Özel maliyetler	243.726	239.729	137.789	127.440	-2%	-43%	-8%
Yapılmakta olan yatırımlar	64.756.405	246.247	185.603.474	455.424.100	-100%	75273%	145%
Toplam	1.175.195.961	1.780.743.386	2.227.649.932	2.360.670.903	52%	25%	6%

Maddi Duran Varlıklar - Kaynak: Bağımsız Denetim Raporu

Maddi duran varlıklar, 31.12.2022 tarihinde, bir önceki yıla göre artış (%52) göstermiştir. Söz konusu artış, Şirket'in üçüncü üretim tesisi yatırımı kapsamında alınan arazi ve arsalar ile hali hazırda bulunan arazi ve arsaların değer artışından kaynaklanmıştır. Buna ek olarak yeni alınan tesis, makine ekipman ve cihazlar hesabındaki giriş maddi duran varlıkların artmasına sebep olmuştur.

31.12.2023 yılında ise bir önceki döneme göre artış (%25) söz konusudur. Mevzu bahis artışa etki eden en önemli etken arazi ve arsalar hesabında yapılan yeniden değerlemeler neticesindeki değer artışı olmuştur.

30.09.2024 döneminde ise maddi duran varlıklar hesabı bir önceki döneme göre paralel seyretmiştir. İlgili dönemde arazi ve arsalar ile binalar hesabında yapılan yeniden değerlemeler neticesinde değer düşüklüğü gerçekleşmiştir. Diğer yandan 3. Fabrika yatırımı ve GES yatırımlarının, yapılmakta olan yatırımlar hesabına etkisi ile toplam maddi duran varlıklar bakiyesi 2.036.485.469 TL gerçekleşmiştir.

Ertelenmiş Vergi Varlığı (TL)					Değişim		
	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2023	30.09.2024	31.12.2022	31.12.2023	30.09.2024
					31.12.2021	31.12.2022	31.12.2023
Dönem başı ert. vergi varlığı/(yük.)	37.799.448	58.013.880	81.086.430	-	53%	40%	-
Ertelenmiş vergi geliri/ (gideri)	52.669.409	38.420.520	-92.519.822	-	-27%	-341%	-
Diğer kapsamlı gelirden muh. (not:10-14)	-32.454.977	-15.347.970	27.288.488	-	-53%	-278%	-
Parasal (kazanç) / kayıp- net	-	-	-	-	-	-	-
Toplam	58.013.880	81.086.430	15.855.096	-	40%	-80%	-

Ertelenmiş Vergi Yükümlülüğü - Kaynak: Bağımsız Denetim Raporu

Ertelenmiş vergi varlığı, varlıkların defter değerleri ile vergiye esas değerleri arasındaki geçici farklardan, gelecek dönemlere devreden kullanılmamış mali zararlardan veya vergi avantajlarından kaynaklanmakta olup dönemsel ilkeleri gereği finansal tablolarda dönem vergilerinden ayrıca raporlanmaktadır.

Şirket'in ertelenmiş vergi yükümlülüklerini doğuran en önemli kalemler, arazi ve arsalar ile binalar hesabında gerçekleşen maddi duran varlık değer artışlarından kaynaklanan vergi yükümlülükleridir. 31.12.2022 tarihinde ertelenmiş vergi varlığı stok düzeltmesindeki artıştan dolayı yükselmiştir. 31.12.2023 tarihinde ise maddi duran varlık değer artışları (arsalar ve binalar) değer artışları artışların geçtiğimiz döneme göre azalmasından kaynaklı gerilemiştir. 30.09.2024 tarihinde ise ertelenmiş vergi yükümlülüğü oluşmuş olup, vergi varlığı oluşmamıştır.

2.2. Kaynaklar

Şirket'in 31.12.2021, 31.12.2022, 31.12.2023 ve 30.09.2024 tarihli finansal tablolarına ait kaynaklarını gösterir tablo aşağıda verilmektedir.

Özel Bağımsız Denetimden Geçmiş				
TL	31 Aralık 2021	31 Aralık 2022	31 Aralık 2023	30 Eylül 2024
KAYNAKLAR				
Kısa Vadeli Yükümlülükler	3.123.173.645	3.347.619.214	3.285.392.123	3.875.371.972
Kısa vadeli borçlanmalar	2.075.051.827	2.415.054.618	1.644.760.443	2.687.139.953
Uzun vadeli borçlanmaların kısa vadeli kısımları	134.382.476	169.196.741	255.347.589	331.382.082
Ticari borçlar	770.373.171	503.254.896	379.677.926	277.106.532
İlişkili olmayan taraflara ticari borçlar	770.373.171	432.511.979	379.186.647	277.106.532
İlişkili taraflara ticari borçlar	-	70.742.917	491.279	-
Çalışanlara sağlanan faydalar kapsamında borçlar	2.567.927	3.928.843	8.864.816	21.529.509
Diğer borçlar	16.198.459	83.470.431	355.608.942	56.120.022
İlişkili olmayan taraflara diğer borçlar	16.198.459	374.828	3.973.311	10.138.629
İlişkili taraflara diğer borçlar	-	83.095.603	351.635.631	45.981.393
Ertelenmiş gelirler	112.028.202	153.954.584	612.604.624	473.315.128
İlişkili olmayan taraflardan ertelenmiş gelirler	112.028.202	153.954.584	453.897.371	473.315.128
İlişkili taraflardan ertelenmiş gelirler	-	-	158.707.253	-
Dönem karı vergi yükümlülüğü	-	6.724.667	14.033.033	12.828.474
Kısa vadeli karşılıklar	12.571.583	12.034.434	14.494.750	15.950.272
Diğer kısa vadeli karşılıklar	10.871.772	9.149.224	9.954.755	9.744.053
Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin kısa vadeli karşılıklar	1.699.811	2.885.210	4.539.995	6.206.219
Ara toplam	3.123.173.645	3.347.619.214	3.285.392.123	3.875.371.972
Uzun Vadeli Yükümlülükler	173.102.969	692.416.329	929.787.400	1.180.188.405
Uzun vadeli borçlanmalar	170.792.383	688.433.919	925.763.671	1.100.240.924
Ertelenmiş gelirler	-	2.194.253	834.818	5.497.437
Uzun vadeli karşılıklar	2.310.586	1.788.157	3.188.911	2.671.243
Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin uzun vadeli karşılıklar	2.310.586	1.788.157	3.188.911	2.671.243
Ertelenmiş vergi yükümlülüğü	-	-	-	71.778.801
Özkaynaklar	1.291.564.318	1.410.974.754	1.656.432.103	1.890.613.771
Ana Ortaklığa Ait Özkaynaklar	1.291.564.318	1.410.974.754	1.654.326.850	1.890.428.747
Ödenmiş sermaye	97.020.000	97.020.000	219.984.000	219.984.000
Sermaye düzeltmesi farkları	577.394.293	577.394.293	664.339.874	664.339.874
Kar veya zararda yeniden sınıflanmayacak diğer kapsamlı gelir/(giderler)	121.357.051	256.943.866	435.313.527	306.431.495
Kar veya zararda yeniden sınıflanacak diğer kapsamlı gelir/(giderler)	-	- 35.114.097	- 234.153.492	- 283.020.390
Kardan ayrılan kısıtlanmış yedekler	42.263	42.263	42.263	42.263
Geçmiş yıllar kar veya (zararları)	30.497.944	495.750.711	304.778.848	568.800.678
Net dönem kar veya (zararı)	465.252.767	18.937.718	264.021.830	413.850.827
Kontrol Gücü Olmayan Paylar	-	-	2.105.253	185.024
Toplam Kaynaklar	4.587.840.932	5.451.010.297	5.871.611.626	6.946.174.148

Bilanço Verileri - Kaynak: Bağımsız Denetim Raporu

2.2.1. Kısa Vadeli Yükümlülükler

Kısa Vadeli Finansal Borçlanmalar (TL)					Değişim		
	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2023	30.09.2024	31.12.2022	31.12.2023	30.09.2024
Kısa Vadeli Borçlanmalar	2.075.051.827	2.415.054.618	1.644.760.443	2.687.139.953	16%	-32%	63%
Uzun Vadeli Borçlanmaların Kısa Vadeli Kısımları	134.382.476	169.196.741	255.347.589	331.382.082	26%	51%	30%
Toplam	2.209.434.303	2.584.251.359	1.900.108.032	3.018.522.035	17%	-26%	59%

Kısa Vadeli Finansal Borçlanmalar - Kaynak: Bağımsız Denetim Raporu

Kısa vadeli finansal borçlanmalar; 31.12.2021, 31.12.2022, 31.12.2023 ve 30.09.2024 tarihlerinde sırasıyla toplam kısa vadeli yükümlülükler oranı %48, %47, %32 ve %43 olmuştur.

Kısa vadeli finansal borçlanmalar, 30.09.2024 tarihinde bir önceki yılın sonuna göre artmıştır (%59). Artış, yabancı para kredilerde kur farkından ve yatırımlar için kullanılan kredilerden kaynaklanmaktadır. 31.12.2023 tarihi itibarıyla bir önceki döneme göre azalmıştır (%26). Bu dönemde uzun vadeli borçlanmaların kısa vadeli kısımları; yabancı para kredilerde kur farkı ve yatırımlarla ilgili alınan kredilerin etkisiyle artmasına (%51) rağmen yapılan ödemelerle kısa vadeli borçlanmalarda gerçekleşen düşüş (%32) kısa vadeli finansal borçların düşmesinde etkili olmuştur. 31.12.2022 tarihinde ise bir önceki yıla oranla artmıştır (%17).

Ticari Borçlar (TL)					Değişim		
	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2023	30.09.2024	31.12.2022	31.12.2023	30.09.2024
					31.12.2021	31.12.2022	31.12.2023
İlişkili olmayan taraflara ticari borçlar	770.373.171	432.511.979	379.186.647	277.106.532	-44%	-12%	-27%
Satıcılar	412.022.934	369.488.972	269.871.602	214.848.747	-10%	-27%	-20%
Borç senetleri	362.724.835	68.221.101	117.712.952	70.650.706	-81%	73%	-40%
Borç reeskontu (-)	-4.374.598	-5.198.094	-8.397.907	-8.392.921	19%	62%	0%
İlişkili taraflara ticari borçlar	-	70.742.917	491.279	-	-	-99%	-100%
Toplam	770.373.171	503.254.896	379.677.926	277.106.532	-35%	-25%	-27%

Ticari Borçlar - Kaynak: Bağımsız Denetim Raporu

Ticari borçlar, altındaki önemli bakiyeler, satıcılar hesabı ve borç senetleri hesabıdır. Satıcılar bakiyeleri, satıcılar hesabında izlenen açık hesap borçlar diğer bir deyişle senetsiz olarak izlenen satıcının açık olarak kesmiş olduğu faturaların tahakkuku ile tahakkuk eden faturalardan oluşmaktadır. Borç senetleri hesabı ise çek karşılığı ile yapılan ödemelerin takip edildiği hesaptır.

Ticari borçlar, 30.09.2024 tarihinde bir önceki döneme göre (%27) azalmıştır. Azalışta borç senetleri hesabı ve satıcılar hesabı önemli etki etmiştir. Söz konusu azalmanın en önemli nedeni yüksek faiz ortamından kaynaklı ticari borç ödeme sürelerinin azalmasıdır. Ayrıca borç senetleri ile yapılan alımlarda peşin ödemelere bağlı olarak verilen borç senetlerinde de düşüşten kaynaklanmaktadır. Ticari borçların 2023 yılında azalmasının ana nedeni de borç ödeme vadelerinin kısalmasından kaynaklıdır.

İhracatlara ilişkin sevkiyatlarla ilgili intaç süreci tamamlanarak konşimento oluştuktan sonra, ihracat müşterisine kesilmiş olan fatura bedelinin %80'lik kısmı, ihraç edilen mallar müşteriye ulaşmadan faktoring şirketlerine temlik edilerek komisyon karşılığı bu orana karşılık gelen tutarlar faktoring şirketlerinden tahsil edilebilmektedir. Bu işlem kısaca ihracat faktoring işlemi olarak adlandırılmaktadır. Şirket, ihracat faturalarında gümrük beyannamesi kapanışı ile birlikte hasılat tamamlanana kadar fatura tutarlarının %80'ini faktoring şirketlerinden tahsil etmektedir. Malların müşteriye teslimi ve ihracat sürecinin kapanışına kadar tahsil edilen kısım sipariş avanslarında izlenmektedir. Ödemenin geri kalan kısmı (%20) yapıldığında sipariş avansları hesabı kapatılmaktadır. 2023 yılından önce söz konusu ihracat faktoring işlemleri

ticari borçlar hesabında tasnif edilmiştir. 2023 yılından sonra bu işlemler alınan sipariş avansları hesabında izlenmiştir. Bu sınıflama farkları sonucu 2021, 2022 yıllarında ticari borçlarda izlenen bakiyelerin sipariş avanslarında izlenmesinden ötürü, ticari borçlar hesabında 2023 yılında düşüş gerçekleşmiştir.

2021 yılında ilişkili taraflara ticari borç bakiyesi bulunmamaktadır. 2022 yılındaki ilişkili taraflara ticari borçlar hesabı Armada Anadolu'dan yapılan stok alımına (mercimek) istinaden oluşmuştur. 2023 yılındaki 491.279 TL bakiye Pente Organik ile yapılan mercimek alımından kaynaklanmaktadır.

Diğer Borçlar (TL)	Değişim						
	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2023	30.09.2024	31.12.2022	31.12.2023	30.09.2024
	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2023				
İlişkili olmayan taraflara diğer borçlar	16.198.459	374.828	3.973.311	10.138.629	-98%	960%	155%
Ödenecek vergi, harç ve diğer kesintiler	12.174.653	374.828	1.397.336	9.769.776	-97%	273%	599%
Kamuya olan ertelenmiş ve taksitlendirilmiş borçlar	4.023.806	-	2.456.184	-	-100%	-	-100%
Diğer borçlar	-	-	119.791	368.853	-	-	208%
İlişkili taraflara diğer borçlar	-	83.095.603	351.635.631	45.981.393	-	323%	-87%
Toplam	16.198.459	83.470.431	355.608.942	56.120.022	415%	326%	-84%

Diğer Borçlar - Kaynak: Bağımsız Denetim Raporu

Diğer borçlar; 31.12.2021, 31.12.2022, 31.12.2023 ve 30.09.2024 tarihleri itibarıyla sırasıyla sırayla kısa vadeli yükümlülükler oranı %1, %2, %11 ve %1 olmuştur.

Diğer borçlar hesabı, ilişkili taraflara diğer borçlar hesabındaki hareketlere paralel hareket etmektedir. 30.09.2024 tarihinde bir önceki yılın sonuna göre düşmüştür (%84). 31.12.2023 tarihinde yaklaşık 3 katına çıkmıştır. 31.12.2023 tarihinde bir önceki yılın sonuna göre artmıştır (%415). Bu dönemlerdeki hareketler ilişkili taraflara diğer borçlar hesabındaki hareketlerin etkisiyle gerçekleşmiştir.

31.12.2023 hesap döneminde diğer borçlar kaleminin önemli kısmı Armada Anadolu'ya olan 225.569.200 TL finansal borçtan kaynaklanmaktadır. Söz konusu bakiye cari dönemde kapatılmıştır.

Ertelenmiş Gelirler (TL)	Değişim						
	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2023	30.09.2024	31.12.2022	31.12.2023	30.09.2024
	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2023				
İlişkili olmayan taraflardan ertelenmiş gelirler	112.028.202	153.954.584	453.897.371	473.315.128	37%	195%	4%
Gelecek aylara ait gelirler	103.936.409	65.567.078	379.159.253	327.978.940	-37%	478%	-13%
Alınan sipariş avansları	8.091.793	88.387.506	74.738.118	145.336.188	992%	-15%	94%
İlişkili taraflara verilen sipariş avansları	-	-	158.707.253	-	-	-	-
Toplam	112.028.202	153.954.584	612.604.624	473.315.128	37%	298%	-23%

Ertelenmiş Gelirler - Kaynak: Bağımsız Denetim Raporu

Ertelenmiş gelirler 31.12.2022 döneminde artış (%37) göstermiştir. Söz konusu artışa en önemli etki eden hesap gelecek aylara ait gelirler hesabındaki artıştan kaynaklanmaktadır. Şirket'in gelecek aylara ait gelirlerinin önemli kısmı TFRS 15 müşteri sözleşmelerinden hasılat standardı uyarınca, faturası kesilmiş olmasına rağmen, henüz sözleşme edim yükümlülüğü tamamlanmamış ve hasılat olarak kaydedilmemiş olan ihracatlardan oluşmaktadır. Bu minvalde, 2022 yılında faturası kesilmiş olmasına rağmen sözleşme edim yükümlülüğünün ilgili hesap döneminde tamamlanamaması nedeniyle tutarlar gelecek aylara ait gelirler hesabında izlenmiştir.

31.12.2023 hesap döneminde ertelenmiş gelirler bir önceki yıla göre artış (%298) göstermiştir. Söz konusu artışa, gelecek aylara ait gelirler hesabı, TFRS 15 müşteri sözleşmelerinden hasılat standardı uyarınca, 73.154.077 TL etki etmiştir.

İntaç tarihi, ihrac konusu emtianın gümrük mevzuatı hükümleri çerçevesinde Türkiye Cumhuriyeti Gümrük Bölgesi'nde muayenesinin yapıp yurt dışı edilecek araçlara yüklenmesi ve gümrük mevzuatınca fiili ihracat olarak kabul edilecek sair çıkışları ifade etmektedir. İhracatlara ilişkin sevkiyatlara ilgili intaç süreci tamamlanarak konşimento oluştuktan sonra, ihracat müşterisine kesilmiş olan fatura bedelinin %80'lik kısmı, ihrac edilen mallar müşteriye ulaşmadan faktoring şirketlerine temlik edilerek komisyon karşılığı bu orana karşılık gelen tutarlar faktoring şirketlerinden tahsil edilmektedir. Bu ihracatlara ilişkin malların henüz müşteriye teslimi gerçekleşmediği için faktoring şirketlerinden tahsil edilen bu tutarlar alınan avanslar hesabından muhasebeleştirilmektedir. Yurt dışı faktoring ya da diğer ismiyle ihracat faktoringi işlemleri 2021 ve 2022 yıllarında da yapılmış olmakla beraber, bu işlemler ilgili yıllarda ticari borçlar altında izlenmiştir. Alınan sipariş avanslarının ve dolayısıyla ertelenmiş gelirlerin 2023 yılındaki artışın (%298) en önemli sebebi bu işlemlerden kaynaklanmaktadır.

Ertelenmiş gelirler, 30.09.2024 tarihinde bir önceki yılın sonuna göre azalmıştır (%23). İlişkili taraf bakiyesinin kapanması azalışa sebep olmuştur.

2.2.2. Uzun Vadeli Yükümlülükler

Şirket'in uzun vadeli yükümlülükleri; uzun vadeli borçlanmalar, ertelenmiş gelirler, uzun vadeli karşılıklardan oluşmaktadır.

Uzun Vadeli Borçlanmalar (TL)					Değişim		
	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2023	30.09.2024	31.12.2022	31.12.2023	30.09.2024
					31.12.2021	31.12.2022	31.12.2023
Banka kredileri	100.091.912	612.441.074	889.319.934	1.084.174.062	512%	45%	22%
Kiralama borçları	70.700.471	75.992.845	36.443.737	16.066.862	7%	-52%	-56%
Toplam	170.792.383	688.433.919	925.763.671	1.100.240.924	303%	34%	19%

Uzun Vadeli Borçlanmalar - Kaynak: Bağımsız Denetim Raporu

Uzun vadeli borçlanmalar, banka kredileri ve kiralama borçlarından oluşmaktadır. Uzun vadeli kredilerin artışına etki eden en önemli husus FMO kredilerinden kaynaklanmaktadır. Şirket 4 parça halinde toplam 40 milyon ABD Doları tutarında yatırım kredisi kullanmıştır. 2022 yılının Eylül ayında (15 milyon ABD Doları) 2023 yılının kasım ayında (10 milyon ABD Doları) ve 2024 yılının temmuz ayında (15 milyon ABD Doları) uzun vadeli yatırım kredisi kullanılmıştır.

Ertelenmiş Vergi Yükümlülüğü (TL)					Değişim		
	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2023	30.09.2024	31.12.2022	31.12.2023	30.09.2024
					31.12.2021	31.12.2022	31.12.2023
Dönem başı ert. vergi varlığı/(yük.)	-	-	-	15.855.096	-	-	-
Ertelenmiş vergi geliri/ (gideri)	-	-	-	-153.114.774	-	-	-
Diğer kapsamlı gelirden muh. (not: 10-14)	-	-	-	44.548.607	-	-	-
Parasal (kazanç) / kayıp- net	-	-	-	20.932.270	-	-	-
Toplam	-	-	-	-71.778.801	-	-	-

Ertelenmiş Vergi Yükümlülüğü - Kaynak: Bağımsız Denetim Raporu

30.09.2024 tarihinde oluşan ertelenmiş vergi yükümlülüğü bakiyesi arazi ve arsalar hesabındaki değer artışları ile stok düzeltme farklarından kaynaklanmaktadır. 30.09.2024 döneminde ertelenmiş vergi yükümlülüğüne etki eden en önemli unsurlar arazi ve arsalar ile binalar hesaplarında, değer artışından doğan ertelenmiş vergi yükümlülüğü bakiyesi 108.222.820 TL'dir. Ayrıca stok düzeltmesinden doğan vergi varlığı 65.407.189 TL olup,

aradaki diğer kalemler ile birlikte nihai fark -71.778.801TL olarak ertelenmiş vergi yükümlülüğüne etki etmektedir.

Ertelenmiş vergi yükümlülüğü, vergiye tabi geçici farklar sebebiyle takip eden dönemlerde ödenecek vergi tutarındır. 30.09.2024 tarihinde 58.867.093 TL ertelenmiş vergi yükümlülüğü oluşmuştur. Uzun vadeli yükümlülüklerin %8'ini oluşturmaktadır.

2.2.3. Özkaynaklar

Özkaynaklar; 31.12.2021, 31.12.2022, 31.12.2023 ve 30.09.2024 tarihlerinde sırasıyla Toplam kaynaklara oranı %28, %26, %28 ve %27 olmuştur.

Özkaynaklar (TL)	Değişim						
	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2023	30.09.2024	31.12.2022	31.12.2023	30.09.2024
					31.12.2021	31.12.2022	31.12.2023
Ana Ortaklığa Ait Özkaynaklar							
Ödenmiş sermaye	97.020.000	97.020.000	219.984.000	219.984.000	0%	127%	0%
Sermaye düzeltmesi farkları	577.394.293	577.394.293	664.339.874	664.339.874	0%	15%	0%
Kar veya zararda yeniden sınıflanmayacak diğer kapsamlı gelir/(giderler)	121.357.051	256.943.866	435.313.527	306.431.495	112%	69%	-30%
Kar veya zararda yeniden sınıflanacak diğer kapsamlı gelir/(giderler)	-	-35.114.097	-234.153.492	-283.020.390	-	567%	21%
Kardan ayrılan kısıtlanmış yedekler	42.263	42.263	42.263	42.263	0%	0%	0%
Geçmiş yıllar kar veya (zararları)	30.497.944	495.750.711	304.778.848	568.800.678	1526%	-39%	87%
Net dönem kar veya (zararı)	465.252.767	18.937.718	264.021.830	413.850.827	-96%	1294%	57%
Kontrol Gücü Olmayan Paylar	-	-	2.105.253	185.024	-	-	-91%
Özkaynaklar	1.291.564.318	1.410.974.754	1.656.432.103	1.890.613.771	9%	17%	14%

Özkaynaklar - Kaynak: Bağımsız Denetim Raporu

Şirket'in sermayesi 31.12.2022 ve 31.12.2021 tarihlerinde 97.020.000 TL iken 27.07.2023 tarihinde yapılan sermaye artışı ile 31.12.2023 ve 30.09.2024 tarihlerinde 219.984.000 TL olarak gerçekleşmiştir.

Sermaye düzeltmesi farkları, Şirket'in çıkarılmış sermayesinin TMS-29 kapsamında yapılan enflasyon düzeltmesi sonucu anılan hesapta ortaya çıkan farkların gösterimidir.

Kar veya zararda yeniden sınıflanmayacak diğer kapsamlı gelir/giderler hesabında maddi duran varlıklar için yapılan yeniden değerlendirme bedelleri yansıtılmıştır. Buna göre; 30.09.2024 tarihinde bir önceki yıla oranla %30 azalarak 306.431.495TL, 31.12.2023 tarihinde bir önceki yıla göre %69 artarak 399.667.545 TL, 31.12.2022 tarihinde bir önceki döneme oranla %112 artarak 235.903.821 TL ve 31.12.2021 tarihinde 111.419.636 TL olarak gerçekleşmiştir.

Kar veya zararda yeniden sınıflanacak diğer kapsamlı gelir/giderler hesabında nakit akış riskinden korunma kazanç/kayıp bedelleri yansıtılmıştır. Şirket, yapmış olduğu sözleşmeler ve kurumsal bütçe kapsamında ileri tarihlerde gerçekleştirmesi yüksek olasılıklı yabancı para satış tutarlarından kaynaklanan kur risklerine karşı aynı para biriminde borçlanarak bilanço üzerinde kur riskinden korunma sağlamaktadır. Giderler; 30.09.2024 tarihinde bir önceki yılın sonuna göre %21 artışla 283.020.390 TL, 31.12.2023 tarihinde ise bir önceki dönem tutarının yaklaşık 6 katına çıkarak 234.153.492 TL olarak gerçekleşmiştir.

Özkaynaklar altındaki önemli hesaplardan biri geçmiş yıllar kar veya zararı hesabıdır. 31.12.2021, 31.12.2022, 31.12.2023 ve 30.09.2024 tarihlerinde sırasıyla 30.497.944 TL, 495.750.711 TL, 304.778.848 TL ve 568.800.678 TL olarak gerçekleşmiştir. 2023 yılı içinde gerçekleştirilen sermaye artırımını geçmiş yıllar karlarından karşılandığı için 31.12.2023 tarihinde bir önceki yıla göre gerilemiştir (%39).

2.3. Mali Yapı Oranları

Şirket'in finansal tablo dönemleri itibarıyla önemli rasyoları aşağıda yer almaktadır.

Rasyolar	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2023	30.09.2024
Cari Oran (Dönen Varlıklar/Kısa Vadeli Yükümlülükler)	1,07	1,07	1,10	1,18
Likidite Oranı ((Dönen Varlıklar-Stoklar)/Kısa Vadeli Yükümlülükler)	0,43	0,56	0,49	0,64
Nakit Oranı (Nakit ve Nakit Benzerleri/Kısa Vadeli Yükümlülükler)	0,07	0,20	0,17	0,18
Net İşletme Sermayesi (Dönen Varlıklar – Kısa Vadeli Yükümlülükler)	226.844.290	234.478.296	327.531.217	697.632.705
Özkaynaklar/Kısa ve Uzun Vadeli Yükümlülükler	0,39	0,35	0,39	0,37
Kısa ve Uzun Vadeli Yükümlülükler / Toplam Kaynaklar	0,72	0,74	0,72	0,73
Özkaynak Kârlılığı (Net Kâr / Özkaynaklar)	0,36	0,01	0,16	0,22
Alacak Tahsil Süresi (Ticari Alacaklar* / Net Satışlar*365)	46	46	40	52
Stok Devir Süresi (Stoklar** /Satışların Maliyeti * 365)	95	97	95	113
Borç Ödeme Süresi (Ticari Borçlar*** /Satışların Maliyeti * 365)	39	33	23	18

Mali Yapıya İlişkin Oranlar - Kaynak: Bağımsız Denetim Raporu

* Ticari alacaklar, bir önceki dönemin ticari alacakları ile mevcut dönem ticari alacaklarının ortalaması alınarak kullanılmıştır. Son dönem hesaplamalarda son 12 aylık hasılat ve satışların maliyeti dikkate alınmıştır.

** Stoklar, bir önceki dönemin stokları ile mevcut dönem stoklarının ortalaması alınarak kullanılmıştır. Son dönem hesaplamalarda son 12 aylık hasılat ve satışların maliyeti dikkate alınmıştır.

*** Ticari borçlar, bir önceki dönemin ticari borçları ile mevcut dönem ticari borçlarının ortalaması alınarak kullanılmıştır. Son dönem hesaplamalarda son 12 aylık hasılat ve satışların maliyeti dikkate alınmıştır.

Likidite oranları incelendiğinde; Şirket'in dönen varlıklarının kısa vadeli yükümlülüklerine olan oranını gösteren cari oran 31.12.2021 ve 31.12.2022 tarihlerinde 1,07 seviyesindeyken, 31.12.2023 tarihinde 1,10'a yükselmiştir. 30.09.2024 tarihinde ise 1,18 seviyesine gerilemiştir. İzahnamede yer alan finansal dönemler itibarıyla Şirket kısa vadeli borçlarını ödeyebilecek durumdadır.

Dönen varlıklardan, stokların çıkarılmasıyla bulunan tutarın kısa vadeli yükümlülüklerle bölünmesiyle hesaplanan likidite oranı ise 31.12.2021 tarihinde 0,43 seviyesinde iken, 31.12.2022 tarihinde 0,56 seviyesine yükselmiş, 31.12.2023 tarihinde ise 0,49 seviyesine gerilemiş, 30.09.2024 döneminde ise 0,64 seviyesine yükselmiştir. Likidite oranı hesaplanırken stokların nakde hızlı bir şekilde dönüşümüne ihtimaline karşı dönen varlıklardan stoklar çıkarılmaktadır. Şirket'in stoklara göre daha likit varlıklar ile kısa vadeli borçlarını ödeme kabiliyetini göstermektedir.

Nakit oran, Şirket'in en likit varlıkları olan hazır değerleri ile kısa vadeli borçlarını ödeme kabiliyetini göstermektedir. Nakit oranı; 31.12.2021, 31.12.2022, 31.12.2023 ve 30.09.2024 tarihlerinde sırasıyla 0,07, 0,20, 0,17 ve 0,18 olarak gerçekleşmiştir.

Şirket'in özkaynaklarının toplam yükümlülüklerle oranını veren finansman oranı, 31.12.2021 tarihinde 0,39 seviyesindeyken, 31.12.2022 tarihinde 0,35 seviyesine düşmüş, 31.12.2023 tarihinde 0,39 seviyesine geri dönmüş ve 30.09.2024 tarihinde ise 0,37 olarak gerçekleşmiştir. Şirket, yatırım döneminde olmasından dolayı finansman için özkaynaklardan çok dış kaynakları kullanmaktadır.

Yabancı kaynak oranını gösteren kısa ve uzun vadeli yükümlülüklerin toplam kaynaklara oranı 31.12.2021 tarihindeki 0,72 seviyesinden 31.12.2022 tarihinde 0,74'e yükselmiş, 31.12.2023 tarihinde 0,72'e gerilemiş ve 30.09.2024 tarihinde ise 0,73 seviyesini korumuştur.

2.4. Net Nakit Pozisyon

30.09.2024 dönemi mali tablolar incelendiğinde, Şirket net borç tutarı -3.422.297.385 TL hesaplanmıştır.

Net Borç - TL	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2023	30.09.2024
Nakit ve Nakit Benzerleri	208.600.199,00	662.931.910,00	565.547.823,00	696.465.574,00
Finansal Yatırımlar	-	-	-	-
Kısa Vadeli Finansal Borçlar	2.075.051.827,00	2.415.054.618,00	1.644.760.443,00	2.687.139.953,00
Uzun vadeli borçlanmaların kısa vadeli kısımları	134.382.476,00	169.196.741,00	255.347.589,00	331.382.082,00
Uzun Vadeli Finansal Borçlar	170.792.383,00	688.433.919,00	925.763.671,00	1.100.240.924,00
Net Borç	-2.171.626.487,00	-2.609.753.368,00	-2.260.323.880,00	-3.422.297.385,00

Net Nakit Pozisyon - Hesaplama: Global Menkul

2.5. Gelir Tablosu ve Faaliyet Sonuçları

Şirket'in 31.12.2021, 31.12.2022, 31.12.2023 yılları ve 30.09.2023, 30.09.2024 ara dönemlerini karşılaştırmalı olarak gösterir gelir tablosu aşağıdaki gibidir.

Özel Bağımsız Denetimden Geçmiş					
TL	31 Aralık 2021	31 Aralık 2022	31 Aralık 2023	30 Eylül 2023	30 Eylül 2024
Hasılat	6.263.841.590	7.790.529.073	8.218.147.677	5.893.179.575	5.414.509.758
Satışların maliyeti (-)	-5.567.230.934	-7.000.682.219	-7.093.476.819	-4.997.030.216	-4.501.057.877
Brüt kar / (zarar)	696.610.656	789.846.854	1.124.670.858	896.149.359	913.451.881
Pazarlama, satış ve dağıtım giderleri (-)	-173.747.649	-292.645.054	-412.345.368	-302.868.064	-328.755.048
Genel yönetim giderleri (-)	-52.193.803	-90.866.754	-146.583.694	-111.054.541	-129.607.606
Esas faaliyetlerden diğer gelirler	609.701.330	640.668.498	759.667.321	665.014.997	611.418.929
Esas faaliyetlerden diğer giderler (-)	-484.315.619	-577.210.596	-400.904.048	-552.444.495	-448.811.482
Esas faaliyet kar/(zararı)	596.054.915	469.792.948	924.505.069	594.797.256	617.696.674
Yatırım faaliyetlerinden gelirler	2.283.614	6.953.848	6.682.146	6.907.069	-
Yatırım faaliyetlerinden giderler (-)	-	-	-	-	-246.435
Finansman gelir gideri öncesi faaliyet kar/(zararı)	598.338.529	476.746.796	931.187.215	601.704.325	617.450.239
Finansman geliri	27.489.903	183.017.254	90.915.899	62.924.000	65.869.723
Finansman gideri (-)	-712.934.074	-889.086.812	-890.822.031	-528.251.522	-786.450.822
Parasal kazanç / (kayıp), net	515.058.489	229.450.107	251.634.577	246.011.918	691.441.763
Sürdürülen faaliyetler vergi öncesi kar/(zararı)	427.952.847	127.345	382.915.660	382.388.721	588.310.903
Sürdürülen faaliyetler vergi gelir / (gideri)	37.299.920	18.810.373	-118.511.633	-95.584.411	-176.711.546
- Dönem vergi gelir / (gideri)	15.369.489	19.610.147	25.991.811	13.149.286	23.596.772
- Ertelenmiş vergi gelir / (gideri)	52.669.409	38.420.520	92.519.822	82.435.125	153.114.774
Dönem karı/(zararı)	465.252.767	18.937.718	264.404.027	286.804.310	411.599.357
Dönem kar / (zararının) dağılımı	465.252.767	18.937.718	264.404.027	286.804.310	411.599.357
Kontrol gücü olmayan paylar	-	-	382.197	159.913	-2.251.470
Ana ortaklık payları	465.252.767	18.937.718	264.021.830	286.644.397	413.850.827

Gelir Tablosu - Kaynak: Bağımsız Denetim Raporu

Hasılat - Satışların Maliyeti - Brüt Kar (TL)						Değişim		
	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2023	30.09.2023	30.09.2024	31.12.2022	31.12.2023	30.09.2024
						31.12.2021	31.12.2022	30.09.2023
Hasılat	6.263.841.590	7.790.529.073	8.218.147.677	5.893.179.575	5.414.509.758	24%	5%	-8%
Yurt içi satışlar	2.136.536.583	2.993.193.072	2.737.761.169	2.246.838.387	2.407.713.592	40%	-9%	7%
Yurt dışı satışlar	4.157.992.858	4.823.499.949	5.555.067.074	3.692.349.001	3.095.815.796	16%	15%	-16%
Diğer satış gelirleri	9.838.865	15.847.516	8.803.181	7.765.365	447.973	61%	-44%	-94%
Satıştan iadeler (-)	-27.339.407	-22.044.267	-13.477.517	-10.353.821	-36.883.227	-19%	-39%	256%
Satış indirimleri (-)	-13.187.309	-19.967.197	-70.006.230	-43.419.357	-52.584.376	51%	251%	21%
Satışların maliyeti (-)	-5.567.230.934	-7.000.682.219	-7.093.476.819	-4.997.030.216	-4.501.057.877	26%	1%	-10%
Satılan mamul maliyeti	-5.506.607.663	-6.914.839.620	-6.958.329.410	-4.901.574.122	-4.370.022.887	26%	1%	-11%
Amortisman giderleri	-22.070.179	-33.144.380	-35.992.066	-33.708.506	-36.990.168	50%	9%	10%
Personel giderleri	-37.023.182	-50.094.343	-95.305.814	-58.623.376	-87.714.644	35%	90%	50%
Kıdem ve izin karşılık giderleri	-1.529.910	-2.603.876	-3.849.529	-3.124.212	-6.330.178	70%	48%	103%
Brüt kar / (zarar)	696.610.656	789.846.854	1.124.670.858	896.149.359	913.451.881	13%	42%	2%
Brüt Kar Marjı	11%	10%	14%	15%	17%			

Satışlar Tablosu - Kaynak: Bağımsız Denetim Raporu

Şirket'in hasılatı 2024/3Ç döneminde 2023/3Ç dönemine göre (%8) azalmıştır. Yurt içi satışların artmasına rağmen yurt dışı satışlarda fiyatların düşmesinden kaynaklı toplam satışlarda azalma gerçekleşmiştir.

Şirket satışlarının 2023 yılında artmasının (%5) temel nedeni miktarsal artıştan kaynaklıdır. 2022 yılında ise miktarsal bazda 2021 yılı ile paralel kapanmasına karşın, gıda fiyatlarındaki artıştan kaynaklı toplam hasılatla artış (%24) gerçekleştirmiştir.

Satış indirimlerindeki artış, alacaklandırma belgesi (credit note) cezalarından kaynaklanmaktadır. Satılan mal veya hizmetin (nakliye süreçleri dahil) istenilen kalite ve standartlarına uygun olmaması vb. sebeplerle ortaya çıkan ve yurt dışındaki alıcının yurt içindeki satıcıya borç tutarını azaltmak amacıyla düzenlediği belge uluslararası literatürde alacaklandırma belgesi (credit note) olarak adlandırılmaktadır. Diğer bir anlatımla kredi notu düzenlenmesi ile alınan mal veya hizmetin fiyatında indirim yapılacağı için, mal veya hizmetin fiyatı azalacaktır.

Satış iadelerdeki artış ise yurt içinde bir şirketin ürün iadesinden kaynaklanmaktadır. Faturada yapılan bir hata nedeniyle fatura iade alınıp tekrar kesilmiştir.

2023 yılında yurt dışı satışların artması ile satış indirimleri de artmıştır. Satış indirimleri ağırlıklı olarak ihracat alacak notlarından oluşmaktadır. Başlıca sebepleri ise sipariş edilen ürünlerin; nakliye aşamasında oluşan ürünle ilgili olan eksiklik, kalite farklılıkları, sözleşme ile fatura arasındaki farklılıklar nedeniyle oluşan tutarların müşteriye alacak notu olarak yansıtılmasıdır. Yurt dışı satışların artmasında hububat satışları etkili olurken, yurt içinde yükselen döviz kuru ve enflasyon ile fiyat rekabetinin artması yurt içi satışların yavaşlamasına yol açmıştır.

Satışların maliyeti çoğunlukla satılan mamul maliyetinden oluşmaktadır ve bu alt kalemdeki hareketlere paralel hareket etmektedir.

İzahnamede yer alan finansal tablo dönemleri itibarıyla satışların maliyetinde, satılan mamul maliyetinin oranı %98'dir. Satışların maliyeti dönemler itibari ile satışlardaki artış veya azalışa göre paralel gerçekleşmiştir.

Şirket izahnamede yer alan finansal tablo dönemlerinde brüt kâr marjı; 2023/3Ç ve 2024/3Ç dönemlerinde sırasıyla %15 ve %17 olarak gerçekleşmiştir. İlgili dönemlerde brüt kar marjı

efektif fiyat politikası, üretimde verimlilik ve optimizasyonlarla artış göstermiştir. 2021, 2022 ve 2023 yılında ise sırasıyla %14, %10 ve %11 seviyelerinde gerçekleşmiştir. Şirket, 2024/3Ç döneminde brüt kar marjını 200 baz puan yükseltmiştir.

2023 yılında hasılatını artırırken (%5), maliyet artışlarını %1 seviyesinde tutmayı başarak brüt kâr marjında 400 baz puan artış sağlamıştır. Şirket 2022 yılında brüt karını sınırlı da olsa artırmayı başarmış fakat brüt kâr marjını artırmayı başaramamıştır. Şirket, bu dönemde hasılatını artırmış (%24) olsa da aynı dönemde satışların maliyetleri artmış (%26) ve brüt kâr marjının düşmesine neden olmuştur.

Faaliyet Giderleri (TL)						Değişim		
	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2023	30.09.2023	30.09.2024	31.12.2022	31.12.2023	30.09.2024
						31.12.2021	31.12.2022	30.09.2023
Pazarlama, satış ve dağıtım giderleri (-)	-173.747.649	-292.645.054	-412.345.368	-302.868.064	-328.755.048	68%	41%	9%
Genel yönetim giderleri (-)	-52.193.803	-90.866.754	-146.583.694	-111.054.541	-129.607.606	74%	61%	17%
Toplam	-225.941.452	-383.511.808	-558.929.062	-413.922.605	-458.362.654	70%	46%	11%

Faaliyet Giderleri - Kaynak: Bağımsız Denetim Raporu

Şirket'in pazarlama, satış ve dağıtım giderleri ile genel yönetim giderleri toplamının net satışlara oranı, 2021 yılında %3,61, 2022 yılında %4,92 ve 2023 yılında %6,80'dir. Bu oran 2023/09 döneminde %7,02, 2024/09 döneminde ise %8,47 olarak gerçekleşmiştir.

İzahnamede yer alması gereken finansal tablo dönemleri itibarıyla, söz konusu rasyonun ortalaması %6,16'dır. 2024/09 döneminde gerçekleşme genel ortalamasının üzerinde olup, bu husustaki ne önemli etken, enflasyon artışının ABD Doları artışının üzerinde gerçekleşmesi ve personel maliyetlerinin enflasyona paralel olarak artışından kaynaklıdır.

Pazarlama, Satış ve Dağıtım Giderleri (TL)						Değişim		
	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2023	30.09.2023	30.09.2024	31.12.2022	31.12.2023	30.09.2024
						31.12.2021	31.12.2022	30.09.2023
Personel giderleri	-12.091.208	-17.575.657	-33.332.923	-35.973.136	-60.941.289	45%	90%	69%
Kıdem ve izin karşılık giderleri	-153.485	-6.949	-1.212.861	-151.406	-811.151	-95%	17354%	436%
Kira giderleri	-2.811.075	-10.618.938	-17.656.682	-11.419.042	-31.547.000	278%	66%	176%
Denetim ve danışmanlık giderleri	-3.981.762	-3.068.562	-2.319.319	-474.690	-1.710.642	-23%	-24%	260%
Nakliye, navlun ve liman giderleri	-118.818.240	-210.394.768	-283.364.769	-188.843.022	-183.525.287	77%	35%	-3%
Analiz giderleri	-7.115.250	-4.839.566	-4.090.811	-2.948.307	-5.115.322	-32%	-15%	74%
Ürün satışlarına ilişkin komisyonlar	-5.058.917	-6.927.142	-29.850.271	-23.495.996	-7.662.659	37%	331%	-67%
Ciro prim giderleri	-5.517.838	-7.892.406	-63.235	-	-	43%	-99%	-
Sigorta giderleri	-1.724.105	-4.179.376	-5.948.082	-3.976.076	-2.316.431	142%	42%	-42%
Seyahat ve konaklama giderleri	-1.145.176	-2.350.525	-2.463.142	-1.550.573	-1.722.522	105%	5%	11%
Fuar, reklam ve tanıtım giderleri	-4.128.552	-6.898.086	-4.481.195	-4.404.126	-10.746.822	67%	-35%	144%
Akaryakıt giderleri	-396.312	-1.587.811	-1.485.264	-1.041.070	-2.282.801	301%	-6%	119%
Bakım onarım giderleri	-364.940	-1.035.509	-1.671.480	-832.248	-2.795.547	184%	61%	236%
Amortisman giderleri	-314.714	-2.436.563	-4.576.718	-2.664.317	-4.456.257	674%	88%	67%
Diğer giderler	-10.126.075	-12.833.196	-19.828.616	-25.094.055	-13.121.318	27%	55%	-48%
Toplam	-173.747.649	-292.645.054	-412.345.368	-302.868.064	-328.755.048	68%	41%	9%

Pazarlama, Satış ve Dağıtım Giderleri - Kaynak: Bağımsız Denetim Raporu

(Handwritten signature and stamp)

Şirket'in pazarlama satış ve dağıtım giderleri; 2024/3Ç döneminde bir önceki yılın aynı dönemine göre, %9 artış göstermiştir. Artışta en önemli etki personel giderlerinden kaynaklanmaktadır.

Pazarlama, satış ve dağıtım giderleri içerisinde en önemli bakiye nakliye, navlun ve liman giderleridir. İzahnamede yer alması gereken finansal tablo dönemleri itibarıyla, nakliye, navlun ve liman giderleri ortalama olarak toplam pazarlama, satış ve dağıtım giderlerinin %66'sını oluşturmaktadır. Nakliye, navlun ve liman giderleri, özellikle 2022 yılında yaşanan navlun krizi ile %77 artış göstermiştir. 2023 yılında büyüyen operasyonlar doğrultusunda %35 artış göstermiştir. Navlun fiyatlarının Covid-19 önceki seviyelere gelmesi ve stabil seyir izlemesi nedeniyle, 2024/09 yılı döneminde nakliye, navlun ve liman giderleri bir önceki yılın aynı dönemine göre, paralel seyir izlemektedir.

Genel Yönetim Giderleri (TL)						Değişim		
	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2023	30.09.2023	30.09.2024	31.12.2022	31.12.2023	30.09.2024
						31.12.2021	31.12.2022	30.09.2023
Personel giderleri	-19.632.223	-21.648.773	-41.484.087	-31.768.984	-42.025.155	10%	92%	32%
Kıdem ve izin karşılık giderleri	-438.397	-195.048	-1.027.221	-1.913.706	-1.367.619	-56%	427%	-29%
Denetim ve danışmanlık giderleri	-9.915.672	-15.408.068	-17.446.683	-15.219.410	-16.635.894	55%	13%	9%
Huzur hakkı giderleri	-4.507.014	-5.062.579	-4.559.585	-3.536.571	-5.515.580	12%	-10%	56%
Ofisle ilgili çeşitli giderler	-1.869.021	-6.027.015	-7.009.672	-6.226.052	-3.967.173	222%	16%	-36%
İletişim ve yazılım giderleri	-1.270.492	-2.464.168	-5.885.433	-4.836.017	-8.341.034	94%	139%	72%
Elektrik, su doğalgaz giderleri	-868.542	-4.422.734	-4.257.911	-3.578.839	-1.251.853	409%	-4%	-65%
Bakım onarım giderleri	-1.051.555	-1.317.288	-1.453.257	-975.216	-1.005.588	25%	10%	3%
Sigorta giderleri	-665.431	-2.475.661	-4.445.831	-2.867.463	-3.296.214	272%	80%	15%
Vergi, resim ve harç giderleri	-1.075.726	-926.193	-2.871.112	-2.536.745	-3.321.869	-14%	210%	31%
Akaryakıt giderleri	-574.661	-1.797.731	-1.806.348	-1.333.389	-1.605.343	213%	0%	20%
Seyahat ve konaklama giderleri	-527.841	-4.950.556	-8.756.278	-6.425.365	-8.721.647	838%	77%	36%
Amortisman giderleri	-7.998.385	-21.563.077	-25.669.820	-13.315.378	-15.933.846	170%	19%	20%
Temsil ve ağırlama giderleri	-680.459	-692.103	-1.626.388	-1.285.631	-650.503	2%	135%	-49%
Servis ve taşıma giderleri	-	-217.257	-3.647.436	-3.049.333	-3.074.806	-	1579%	1%
Diğer giderler	-1.118.384	-1.698.503	-14.636.632	-12.186.442	-12.893.482	52%	762%	6%
Toplam	-52.193.803	-90.866.754	-146.583.694	-111.054.541	-129.607.606	74%	61%	17%

Genel Yönetim Giderleri - Kaynak: Bağımsız Denetim Raporu

Şirket'in genel yönetim giderlerinin net satışlara oranı, 2021 yılında %0,8, 2022 yılında %1,17 ve 2023 yılında %1,78'dir. Bu oran 2023/09 döneminde %1,88, 2024/09 döneminde ise %2,39 olarak gerçekleşmiştir.

Personel giderleri; operasyonel büyüme ile ücretlerin artışı ve SGK, taşıma, yemek giderleri gibi sosyal hakların artışına bağlı olarak yükselmiştir. Ayrıca nitelikli personel istihdamı ve personel ücretlerine enflasyonun üzerinde zam verilmesi de etkili olmuştur.

Ofisle ilgili çeşitli giderler mutfak, yemek ve temizlik giderlerinden oluşmaktadır. İletişim ve yazılım giderleri, bilgisayar ekipmanları ve yazılım giderlerine bağlı olarak artmıştır.

Akaryakıt giderleri, 2022 yılında Rusya – Ukrayna gerginliği ile petrol fiyatlarının yükselmesi, operasyonel büyüme ile artmış ve sonraki dönemlerde bu artışa paralel olarak seyretmiştir.

Seyahat giderleri, fuarlardaki seyahat ve konaklama giderleri ve satış personelinin seyahat giderlerinden oluşmaktadır.

Esas Faaliyetlerden Diğer Gelirler (TL)						Değişim		
	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2023	30.09.2023	30.09.2024	31.12.2022 31.12.2021	31.12.2023 31.12.2022	30.09.2024 30.09.2023
Kira gelirleri	1.760.569	3.331.521	3.008.438	952.216	198.285	89%	-10%	-79%
Kur farkı gelirleri	588.718.927	610.073.943	679.713.226	618.602.434	532.679.426	4%	11%	-14%
Sigorta tazminat geliri	6.619	749.855	5.381.323	882.108	871.520	11229%	618%	-1%
Konusu kalmayan dava kar.	-	-	1.442.854	1.586.491	2.468.108	-	-	56%
Reeskont geliri	4.374.598	5.198.094	8.397.907	25.084.545	8.392.921	19%	62%	-67%
Önceki dönem alacak reeskontu iptal geliri	4.243.592	4.482.701	3.692.711	4.060.325	8.701.650	6%	-18%	114%
Teşvik ve hizmet gelirleri	9.580.010	8.553.284	19.755.748	7.182.215	37.372.184	-11%	131%	420%
Diğer gelirler	1.017.015	8.279.100	38.275.114	6.664.663	20.734.835	714%	362%	211%
Toplam	609.701.330	640.668.498	759.667.321	665.014.997	611.418.929	5%	19%	-8%

Esas Faaliyetlerden Diğer Gelirler - Kaynak: Bağımsız Denetim Raporu

İzahnamede yer alması gereken finansal tablo dönemleri itibarıyla, esas faaliyetlerden diğer gelirlerin ortalama %92'sini kur farkı gelirleri oluşturmaktadır. Dönemler arasındaki, değişim önemli oranda enflasyon değişimi ile kur farkı değişimi arasındaki makastan kaynaklanmaktadır.

2024/3Ç döneminde bir önceki yıla göre azalışın sebebi döviz kurunun ilgili dönemde diğer yıllara nazaran stabil seyir izlemesidir.

Esas Faaliyetlerden Diğer Giderler (TL)						Değişim		
	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2023	30.09.2023	30.09.2024	31.12.2022 31.12.2021	31.12.2023 31.12.2022	30.09.2024 30.09.2023
Kur farkı giderleri	-448.946.346	-549.720.253	-357.719.099	-508.379.265	-400.638.373	22%	-35%	-21%
Vergi, resim ve harç giderleri	-11.652.538	-6.966.616	-8.600.952	-11.215.176	-1.347.914	-40%	23%	-88%
Reeskont gideri	-7.363.715	-6.084.588	-11.822.062	-15.586.656	-27.353.289	-17%	94%	75%
Önceki dönem borç reeskontu iptal gideri	-5.022.999	-2.663.060	-3.154.702	-3.468.756	-6.181.295	-47%	18%	78%
Dava karşılığı gideri	-2.699.654	-2.060.636	-5.274.019	-4.931.723	-4.701.708	-24%	156%	-5%
Diğer giderler	-8.630.367	-9.715.443	-14.333.214	-8.862.919	-8.588.903	13%	48%	-3%
Toplam	-484.315.619	-577.210.596	-400.904.048	-552.444.495	-448.811.482	19%	-31%	-19%

Esas Faaliyetlerden Diğer Giderler - Kaynak: Bağımsız Denetim Raporu

İzahnamede yer alması gereken finansal tablo dönemleri itibarıyla, esas faaliyetlerden diğer giderlerin ortalama %92'sini kur farkı giderlerinden oluşturmaktadır. Dönemler arasındaki, değişim esas faaliyetlerden diğer gelirler hesabında olduğu gibi önemli oranda enflasyon değişimi ile kur farkı değişimi arasındaki makastan kaynaklanmaktadır.

Yatırım Faaliyetlerinden Gelirler (TL)						Değişim		
	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2023	30.09.2023	30.09.2024	31.12.2022 31.12.2021	31.12.2023 31.12.2022	30.09.2024 30.09.2023
Maddi duran varlık satış karı	2.283.614	6.953.848	6.682.146	6.907.069	-	205%	-4%	-
Toplam	2.283.614	6.953.848	6.682.146	6.907.069	-	205%	-4%	-

Yatırım Faaliyetlerinden Gelirler - Kaynak: Bağımsız Denetim Raporu

Yatırım faaliyetlerinden gelirler, maddi duran varlık satış karlarından oluşmaktadır. 2023 yılında bir önceki yıla göre gerilemiştir (%4). 2022 yılında ise bir önceki yıla oranlar artış göstermiştir. (%205) Bu dönemdeki bakiyeler araç satışlarından kaynaklanmaktadır. 2024/3Ç döneminde yatırım faaliyetlerinden gelir bakiyesi bulunmamaktadır.

Finansman Gelirleri (TL)						Değişim		
	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2023	30.09.2023	30.09.2024	31.12.2022 31.12.2021	31.12.2023 31.12.2022	30.09.2024 30.09.2023
Mevduat faiz gelirleri	3.456.817	31.784.974	88.962.151	61.235.736	55.400.363	819%	180%	-10%
Kur farkı gelirleri	24.033.086	151.232.280	1.953.748	1.688.264	10.469.360	529%	-99%	520%
Toplam	27.489.903	183.017.254	90.915.899	62.924.000	65.869.723	566%	-50%	5%

Finansman Gelirleri - Kaynak: Bağımsız Denetim Raporu

Finansman gelirleri, mevduat faiz gelirleri ve kur farkı gelirlerinden oluşmaktadır.

2024/3Ç döneminde bir önceki yılın aynı dönemine göre artış (%5) göstermiştir. 2024/3Ç dönemindeki artış kur farkı gelirlerinden kaynaklanmaktadır. Kur farkı gelirleri, aynı dönemde yabancı para krediler kur farkı gelirleri kaynaklı %520 artmıştır.

2023 yılında ise bir önceki yıla göre gerilemiştir (%50). 2023 yılındaki düşüş ise yabancı para krediler kur farkı gelirlerinin bir önceki yıla göre (%99) düşmesinden kaynaklanmaktadır. Kur korumalı mevduat faiz gelirleri (%180) artmış olmasına rağmen kur farkı gelirlerindeki düşüş finansman gelirlerinin azalmasına neden olmuştur.

2022 yılında da bir önceki yıla göre artış göstermiştir. Bu dönemdeki artış hem mevduat faiz gelirlerinin hem de kur farkı gelirlerinin artışına dayanmaktadır.

Finansman Giderleri (TL)						Değişim		
	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2023	30.09.2023	30.09.2024	31.12.2022	31.12.2023	30.09.2024
						31.12.2021	31.12.2022	30.09.2023
Faiz giderleri	-165.958.785	-422.691.663	-470.637.911	-336.150.509	-422.512.449	155%	11%	26%
Kur farkı giderleri	-542.823.100	-461.400.330	-411.812.030	-186.014.123	-358.239.379	-15%	-11%	93%
Banka komisyon ve masraf giderleri	-4.152.189	-4.994.819	-8.372.090	-6.086.890	-5.698.994	20%	68%	-6%
Toplam	-712.934.074	-889.086.812	-890.822.031	-528.251.522	-786.450.822	25%	0%	49%

Finansman Giderleri - Kaynak: Bağımsız Denetim Raporu

Finansman giderleri, çoğunlukla faiz giderleri ve kur farkı giderlerinden oluşmaktadır. Finansman giderlerinin artışındaki en önemli sebep, büyüyen operasyonlardan kaynaklı olarak kullanılan işletme sermayesi finansmanında kullanılan krediler ve yatırımların finansmanından kaynaklı olan yatırım kredileridir.

Parasal Kazanç (TL)						Değişim		
	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2023	30.09.2023	30.09.2024	31.12.2022	31.12.2023	30.09.2024
						31.12.2021	31.12.2022	30.09.2023
Parasal kazanç/(kayıp)	515.058.489	229.450.107	251.634.577	246.011.918	691.441.763	-55%	10%	181%

Parasal Kazanç - Kaynak: Bağımsız Denetim Raporu

Finansal tabloların enflasyonun etkisine göre düzeltilmesinin amaçlarından birisi, bir raporlama döneminde parasal varlıkların veya yükümlülüklerin elde tutulmasından kaynaklanan kazanç veya kayıpların (parasal kazanç veya kayıp) muhasebeleştirilmesidir.

TMS – 29 standardına göre parasal kayıp/kazancın tanımı aşağıdaki gibidir:

“Enflasyon döneminde, aktif ve borçlarının bir fiyat düzeyine bağlı olmadığı oranda, parasal borçlarından daha fazla parasal varlık taşıyan bir işletme satın alma gücünü kaybederken, parasal varlıklarından daha fazla parasal borç taşıyan bir işletme ise satın alma gücü kazanır.”

Parasal olmayan kalemlerin, özkaynakların, Kâr veya Zarar ve Diğer Kapsamlı Gelir Tablosu ve endekse bağlı varlık ve yükümlülüklerin düzeltme farklarından hesaplanabilen net parasal pozisyon kazanç ya da kaybı aynı zamanda kontrol amaçlı olarak işletmelerin parasal pozisyonu esas alınarak da hesaplanabilmektedir. Parasal pozisyon esas alınarak net parasal pozisyon kazanç ya da kaybı hesaplanırken, genel fiyat endeksindeki değişimin, para pozisyonunun açılış bakiyesi ile kapanış bakiyesinin ağırlıklı ortalamasıyla çarpılır. Her iki hesap yöntemiyle ulaşılan kazanç ya da kayıp tutarı gelir tablosunda ayrı bir kalem olarak raporlanır.

Vergi (TL)						Değişim		
	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2023	30.09.2023	30.09.2024	31.12.2022 31.12.2021	31.12.2023 31.12.2022	30.09.2024 30.09.2023
Cari dönem yasal vergi karşılığı (-)	-15.369.489	-19.610.147	-25.991.811	-13.149.286	-23.596.772	28%	33%	79%
Ertelenmiş vergi gelir / (gideri)	52.669.409	38.420.520	-92.519.822	-82.435.125	-153.114.774	-27%	-341%	86%
Toplam vergi gelir / (gideri)	37.299.920	18.810.373	-118.511.633	-95.584.411	-176.711.546	-50%	-730%	85%

Vergi - Kaynak: Bağımsız Denetim Raporu

Şirket'in vergi gelir/gideri, cari dönem yasal vergi karşılığı ve ertelenmiş vergi gelir/gideri hesaplarından oluşmaktadır. Vergi gelir/gideri; özellikle ertelenmiş vergi gelir/giderleri kalemine göre hareket etmektedir. Ertelenmiş vergi gelir/giderleri yasal kayıtlarla TFRS'ye göre hazırlanan finansal tablolar arasındaki geçici farklardan kaynaklanan gelir ve giderlerin değişik raporlama dönemlerinde vergilendirilmesinden kaynaklanmaktadır.

Şirket'in 31.12.2023 yılı ile 30.09.2023 ve 30.09.2024 dönemlerinde oluşan ertelenmiş vergi giderleri maddi duran varlık değer artışlarından kaynaklanmaktadır.

Net Dönem Karı (TL)						Değişim		
	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2023	30.09.2023	30.09.2024	31.12.2022 31.12.2021	31.12.2023 31.12.2022	30.09.2024 30.09.2023
Dönem karı/(zararı)	465.252.767	18.937.718	264.404.027	286.804.310	411.599.357	-96%	1296%	44%
Net Kar Marjı	7,43%	0,24%	3,22%	4,87%	7,60%			

Net Dönem Kârı - Kaynak: Bağımsız Denetim Raporu

Yukarıda açıklanan hareketlerin sonucunda Şirket, 2024/3Ç döneminde bir önceki yılın aynı dönemine göre %44 artışla 411.599.357 TL, 2023/3Ç döneminde 286.804.310 TL, 2023 yılında bir önceki yılın yaklaşık 13 katına çıkarak 264.404.027 TL, 2022 yılında bir önceki yıla göre %96 düşüşle 18.937.718 TL ve 2021 yılında 465.252.767TL net dönem kârı elde etmiştir.

Net kâr marjı da 2024/3Ç döneminde %7,6, 2023/3Ç döneminde %4,87, 2023 yılında %3,2, 2022 yılında %0,2 ve 2021 yılında %7,4 olarak gerçekleşmiştir.

3. Sektör Hakkında Bilgi

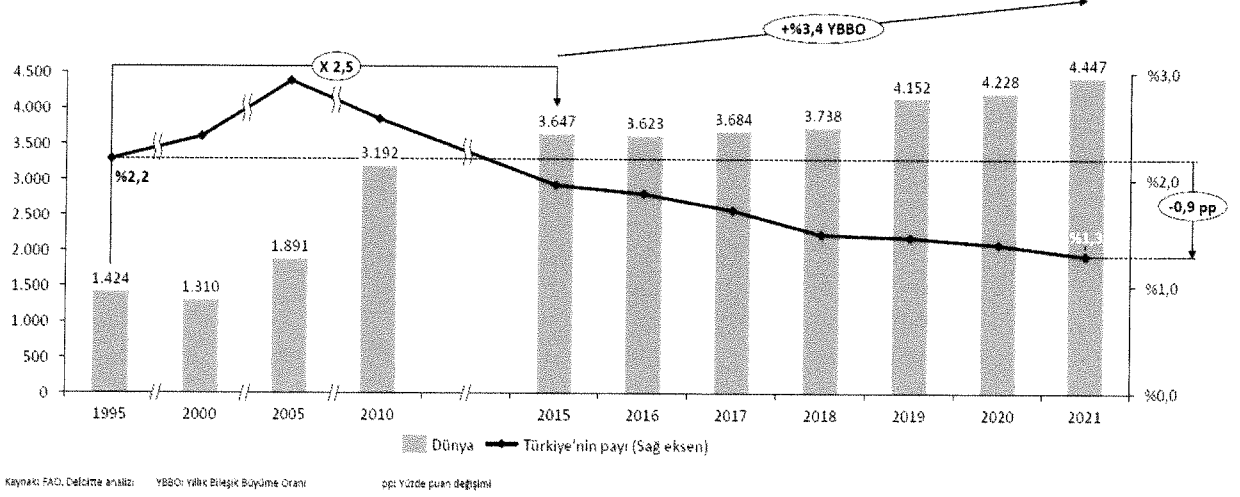
Şirket, temel olarak gıda ürünleri sektöründe faaliyet göstermekte olup alt sektör olarak ise bakliyat ve hububat alt sektörlerinde faaliyetlerini sürdürmektedir. Gıda ürünleri, doğası gereği inelastik bir talep dinamiğine sahiptir (İnelastik talep: Talep edilen miktarın malın fiyatına duyarlı olmaması durumu). Gıda ürünlerine olan talep, birçok sektörün aksine dünya genelindeki konjonktürel değişimler ve tüketim alışkanlıklarındaki dönüşümlere karşı dirençlidir. Gıda mutlak tüketim ürünü olması sebebiyle anlık tüketim değişiklikleri ve negatif şoklara karşı doğası gereği korumalıdır.

Aşağıda sırasıyla küresel gıda ürünleri pazarına, bakliyat ürünleri pazarına, hububat ürünleri pazarına ve son olarak Şirket'in işbu sektörlerdeki konumu ve rekabet gücüne ilişkin bilgiler yer almaktadır:

Küresel Gıda Ürünleri Pazarı

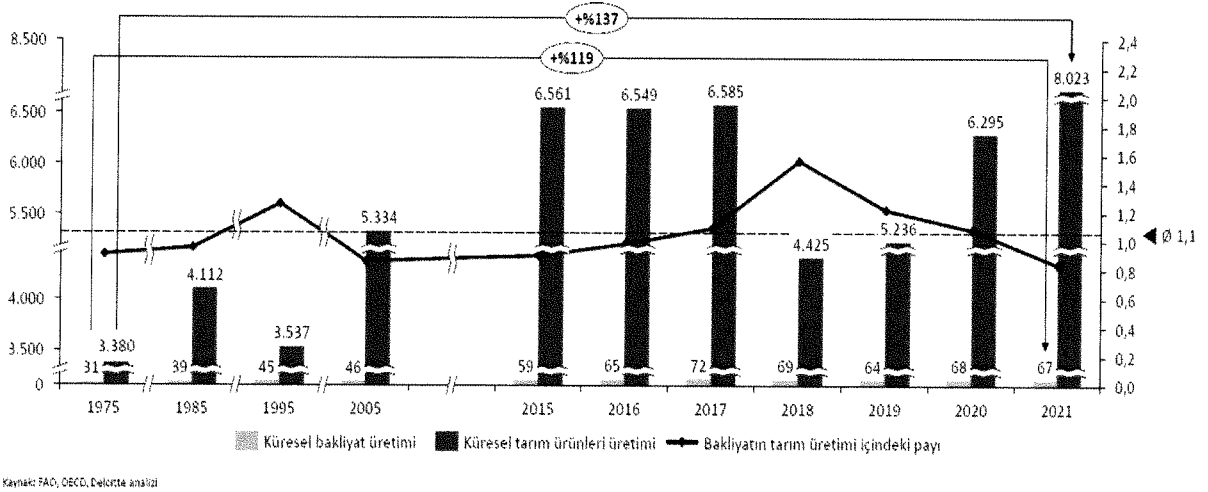
Deloitte Raporu'na göre küresel gıda ürünleri imalatı, dünyada artan nüfus, artan tüketim alışkanlıkları ve küreselleşme gibi faktörler nedeniyle büyümeye devam ederken Türkiye'nin toplam tarım üretimi değerinden aldığı pay geçtiğimiz yıllarda az da olsa küçülmüştür. Aşağıda 1995 – 2021 yılları arasında küresel tarım üretimi değerine ilişkin tablo yer almaktadır:

Küresel tarım üretimi değeri, milyar \$, %, 1995-2021

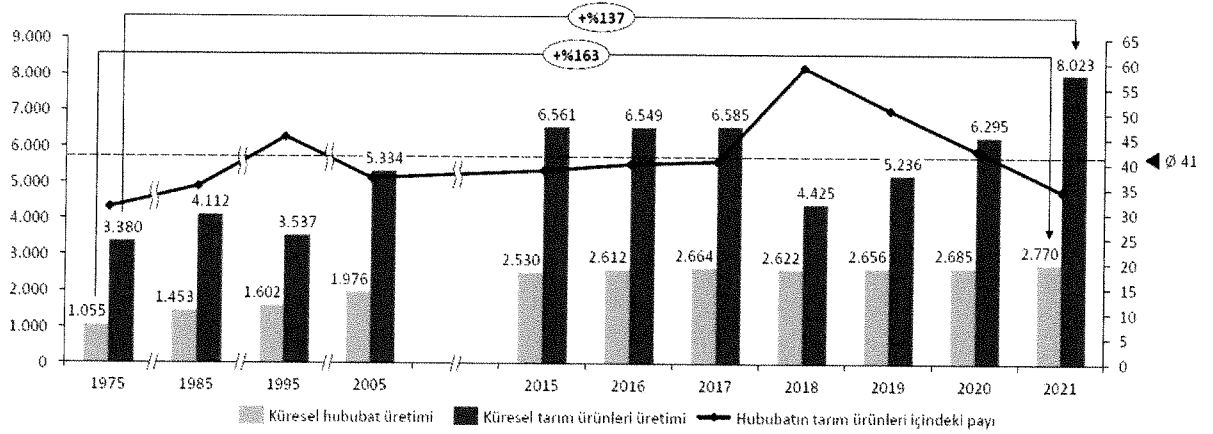
Deloitte Raporu'na göre bakliyatlar, küresel tarım üretiminin ortalamada yaklaşık %1'ini oluşturmaktadır. Aşağıda 1975 – 2021 yılları arasında küresel bakliyat ve tarım ürünleri üretimi miktarları karşılaştırmalı olarak yer almaktadır:

Küresel bakliyat ve tarım üretimi miktarı, milyon ton, %, 1975-2021

Deloitte Raporu'na göre küresel tarım üretiminin en büyük kategorisi hububatlar olup tarım üretiminin ortalamada yaklaşık %41'lik payını oluşturmaktadır. Aşağıdaki tabloda 1975 – 2021 yılları arasında küresel hububat ve tarımsal ürünlerin üretim miktarlarına ilişkin veriler yer almaktadır:

Küresel hububat ve tarımsal ürünlerin üretimi miktarı, milyon ton, %, 1975-2021

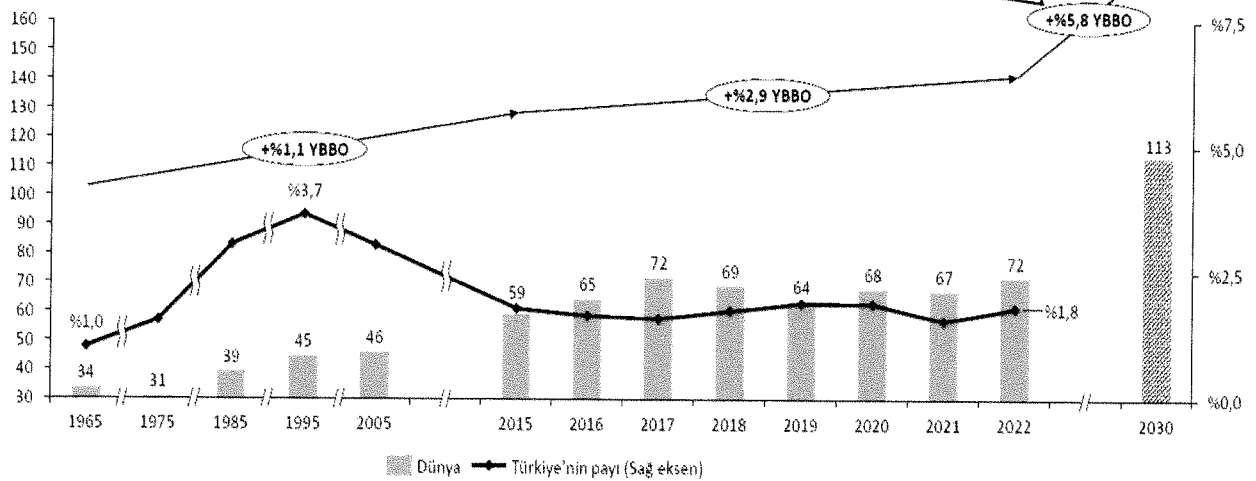

Bakliyat Ürünleri Pazarı

Deloitte Raporu'na göre küresel bakliyat üretimi yıllar içinde büyümesini sürdürürken üretimde yaşanan büyüme hızı artış eğilimindedir. Türkiye'nin küresel bakliyat pazarındaki payı, 1990'larda artsa da ilerleyen yıllarda tekrar %1,8 seviyelerine dönmüştür. Yine Deloitte Raporu'na göre 2030 yılına kadar küresel bakliyat üretiminin %5,8 YBBO ile artış göstermesi beklenmekte olup artması beklenen devlet destekleri, bakliyatların birer vegan protein kaynağı olması ve tüketicilerin bu tür gıdalara yönelim eğilimi ve atıştırmalık yiyecek pazarındaki gelişmeler ile küresel bakliyat üretiminin büyüme hızının artması beklenmektedir.

Aşağıdaki tabloda 1965 – 2030 yılları arasında küresel bakliyat üretimi miktarına ilişkin veriler yer almaktadır:

Küresel bakliyat üretimi miktarı, milyon ton, %, 1965-2030

Kaynak: FAO, OECD, FMI, Deloitte analizi

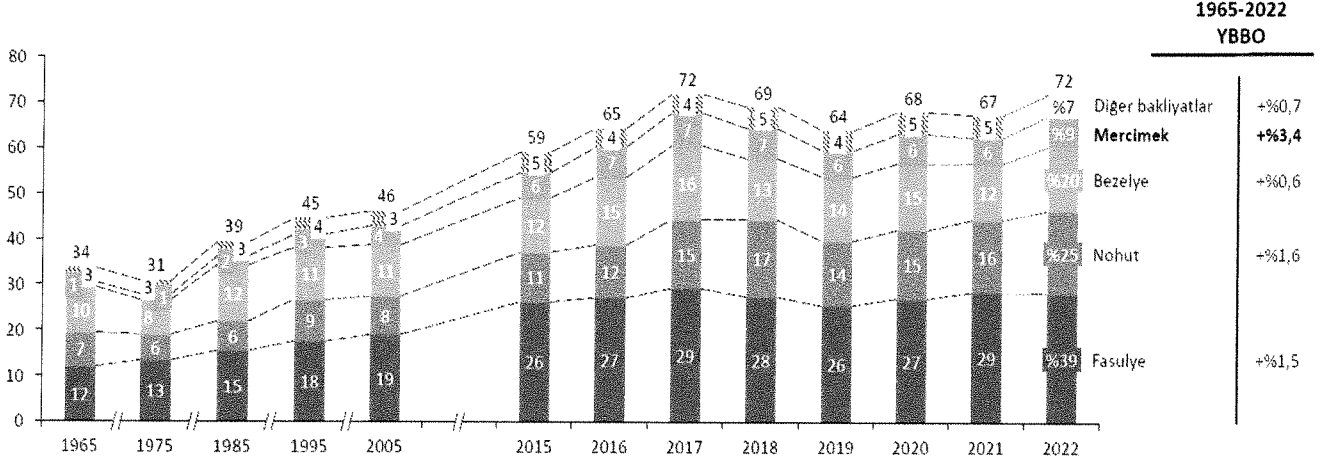
YBBO: Yıllık Bileşik Büyüme Oranı

Kategori bazında bakliyat pazarı incelendiğinde Şirket'in ürün portföyü içerisinde yer alan fasulye, nohut, bezelye ve mercimek, Deloitte Raporu'na göre 2022 yılında toplam bakliyat üretiminin %93'ünü oluşturmuş olup mercimek kategorisi üretim artış hızı en yüksek bakliyat olarak öne çıkmaktadır. Aşağıdaki tabloda ise 1965 – 2022 yılları arasında mercimek, bezelye,

[Handwritten signature]

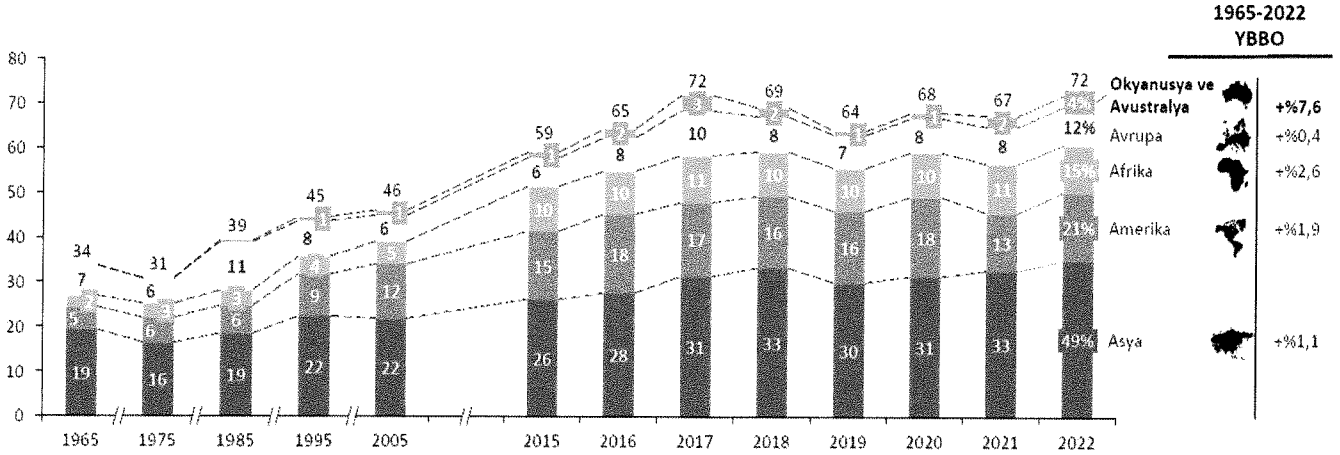
nohut, fasulye ve diğer bakliyatlar kategorileri bazında bakliyat üretim miktarları yer almaktadır:

Kategori bazında bakliyat üretim miktarı, milyon ton, 1965-2022

Deloitte Raporu'na göre bakliyat ürün grubu, dünyanın hemen her bölgesinde üretilmekte olup Asya ve Amerika, küresel üretimin yaklaşık %70'ini oluşturmaktadır. Üretim artış hızı en yüksek bölge ise Okyanusya ve Avustralya'dır. Aşağıdaki tabloda, 1965 – 2022 yılları arasında bölge bazında bakliyat üretim miktarları gösterilmektedir:

Bölge bazında bakliyat üretim miktarı, milyon ton, 1965-2022

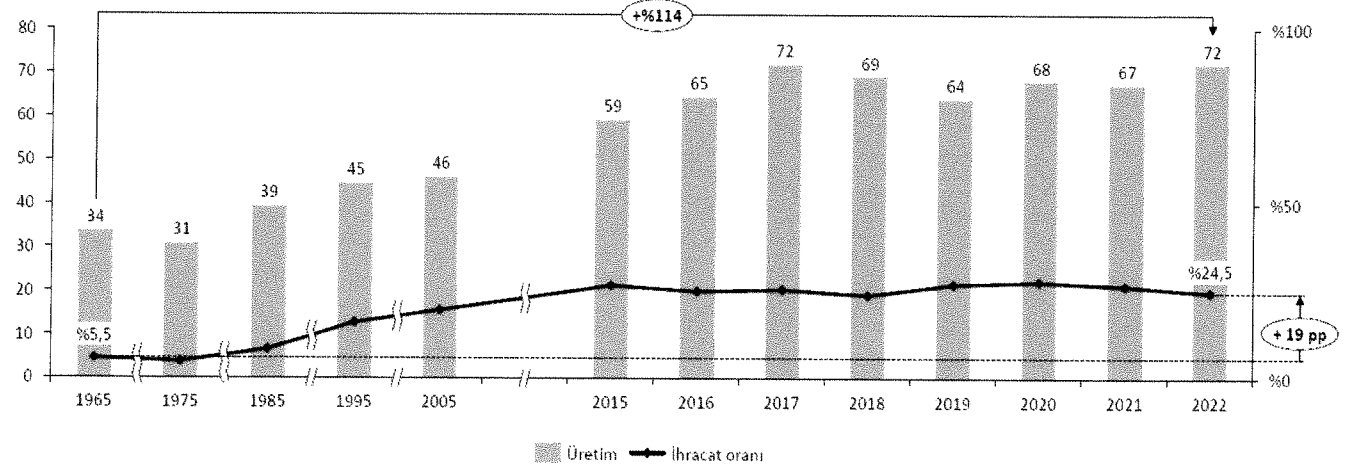

Kaynak: FAO, Deloitte analizi YBBO: Yıllık Bölgesel Büyüme Oranı

Deloitte Raporu'na göre küreselleşme ve ihracat lojistiğinin kolaylaşması ile beraber 1965 – 2022 yılları arasında bakliyat üretiminin ihracat oranı %10 seviyelerinden %25 seviyesine yükselmiştir. Üretilen bakliyatın çeyreğine yakını üretim yerinden farklı ülkelere ihraç edilmektedir. Aşağıdaki tabloda 1965 – 2022 yılları arasında küresel bakliyat üretim miktarı ve ihracat oranı verileri yer almaktadır:

Yazı

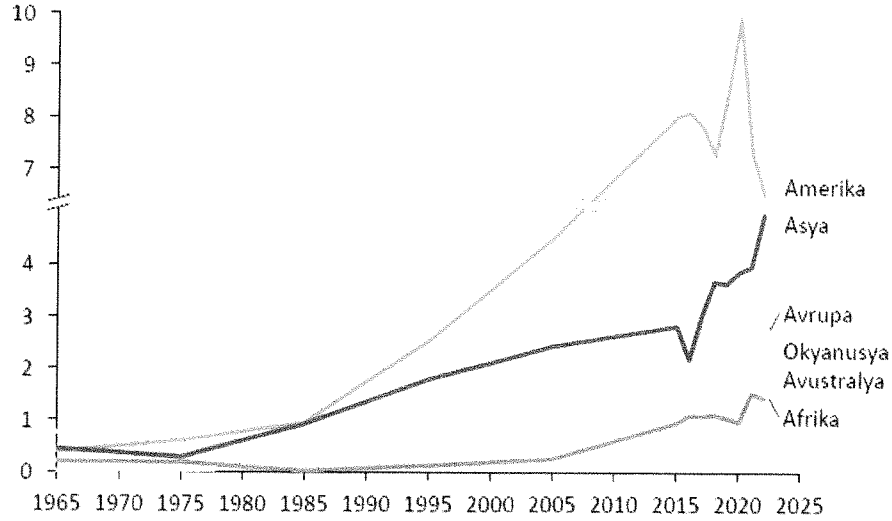
Küresel bakliyat üretim miktarı ve ihracat oranı, milyon ton, %, 1965-2022

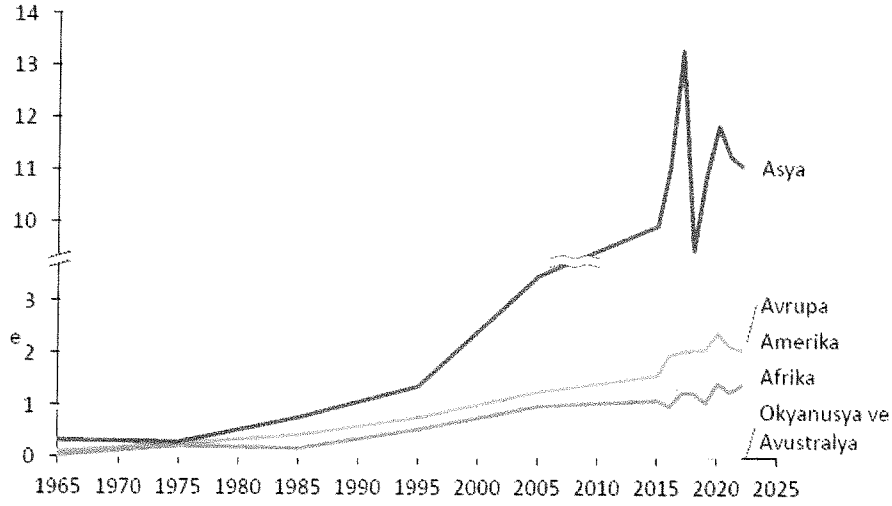
Kaynak: FAO, Deloitte analizi ppi: Yüzde puan değişimi

Dünya genelinde bakliyat ihracat ve ithalatına bakıldığında, Deloitte Raporu'na göre Amerika Bölgesi, bakliyat ihracatının çoğunluğunu oluştururken, ithalat değerlerinde ise Asya Bölgesi toplam ithalatın %70'ine yakın paya sahiptir. Aşağıdaki tablolarda sırasıyla 1965 – 2022 yılları arasında küresel bakliyat ihracat bölgelerinin milyon ton cinsinden ihracat miktarları ve küresel bakliyat ithalat bölgelerinin milyon ton cinsinden ithalat miktarları gösterilmiştir:

Küresel bakliyat ihracat bölgeleri, milyon ton, 1965-2022

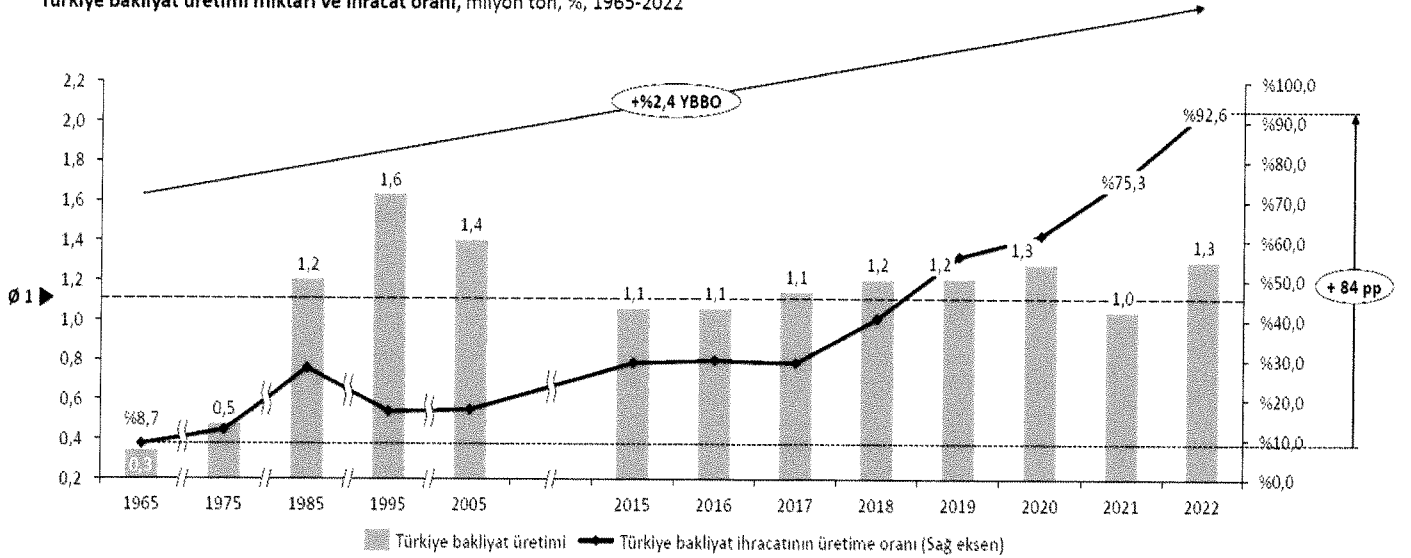

Küresel bakliyat ithalat bölgeleri, milyon ton, 1965-2022

Türkiye'nin bakliyat üretimi ve ihracatı incelendiğinde, Deloitte Raporu'na göre, 1965 yılından günümüze Türkiye'de yıllık ortalama 1,3 milyon ton seviyesinde bakliyat üretilirken ihracatı yapılan bakliyat oranı %8,7 seviyelerinden %93 seviyesine yükselmiştir. İlgili oranın yükselmesinde yurt dışı pazarından bakliyat ürünlerinin ithal edilmesi, işlenmesi ve akabinde ihraç edilmesi büyük rol oynamaktadır. Aşağıdaki tabloda 1965 – 2022 yılları arasında Türkiye bakliyat üretimi miktarı ve ihracat oranına ilişkin veriler yer almaktadır:

Türkiye bakliyat üretimi miktarı ve ihracat oranı, milyon ton, %, 1965-2022

Kaynak: FAO, Deloitte analizi

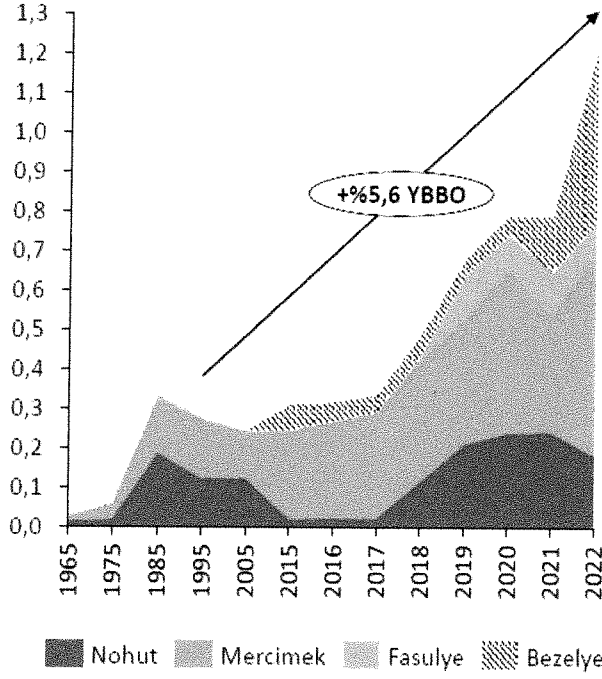
YBBO: Yıllık Bileşik Büyüme Oranı

pp: Yüzde puan değişimi

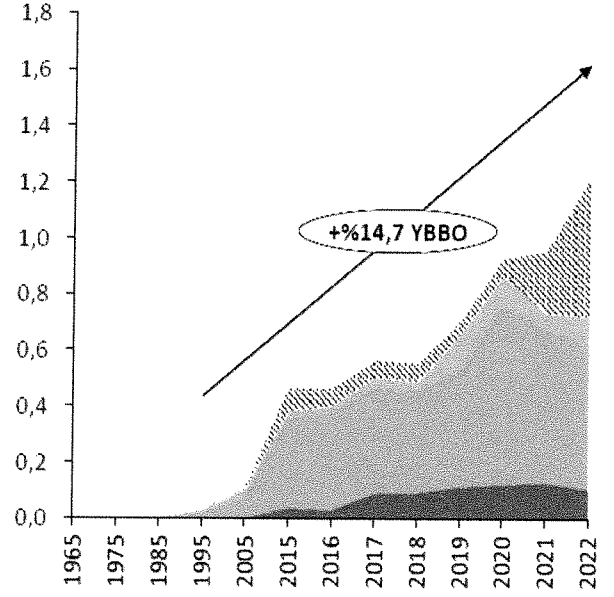
Deloitte Raporu'na göre 1990'lı yıllardan sonra Türkiye'de bakliyat üretiminin az oranda daralmasına karşın ihracat artış göstermiştir. Bu yükselişin sebebinin ise bakliyat ürünlerinin Türkiye'de işlenmek suretiyle ihraç edilmesi olarak belirtilmiştir. Aşağıdaki tablolarda 1965 – 2022 yılları arasında Türkiye'nin bakliyat ihracatı ve Türkiye'nin bakliyat ithalatına ilişkin veriler yer almaktadır:

[Handwritten signature]

Türkiye'nin bakliyat ihracatı, milyon ton

Türkiye'nin bakliyat ithalatı, milyon ton

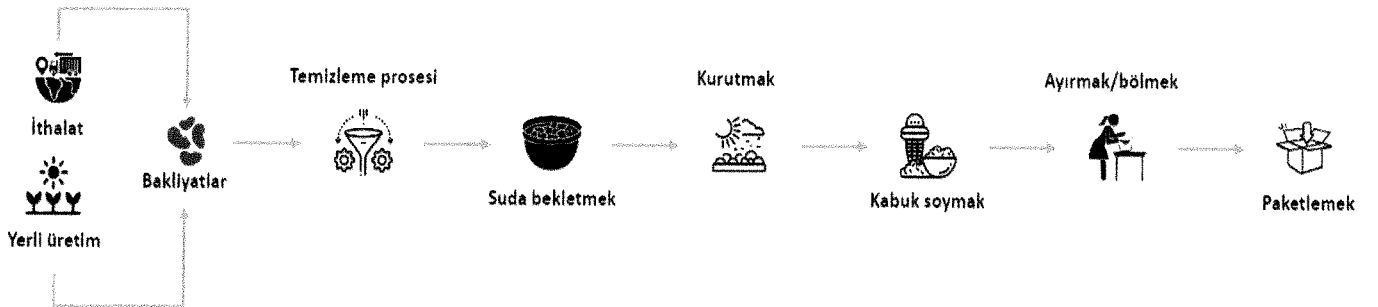

Türkiye ve Bakliyat İşleme Süreci

Bakliyat işleme sürecinin Türkiye'ye yansıması; temelde yurt dışında üretilen ürünler ithal edilerek işlenmekte ve yurt içi ve yurt dışı pazarlarda piyasaya sunulması şeklinde gerçekleşmektedir. Deloitte Raporu'na göre Türkiye'de bakliyat ürünlerinin işlenmesi pazarı büyüme eğilimindedir.

Aşağıdaki tabloda üst seviye bakliyat işleme sürecine ilişkin şema yer almaktadır:

Üst seviye bakliyat işleme süreci

[Handwritten signature]

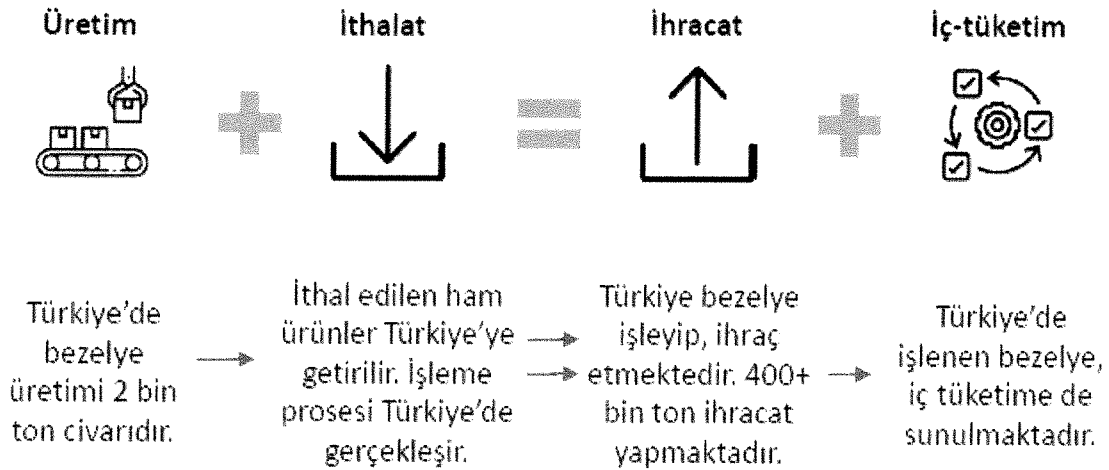
Yukarıda yer alan şemadan da takip edilebileceği üzere bakliyat işleme, bakliyatların tüketim için uygun hale getirilmesi sürecini içermektedir. Bu süreç genellikle; temizleme, kalibre etme, ayıklama ve paketleme olmak üzere 4 (dört) ana aşamayı içermektedir.

Deloitte Raporu'na göre Türkiye'de yetişen kırmızı mercimek, nohut gibi ürünlerin işlenip dünyaya satılması ile birlikte bu ürünlerin Kanada, Avustralya, Rusya gibi ülkelere alınıp Türkiye'de işlenip dünyaya tekrar satılması söz konusu olmuştur. Türkiye'nin coğrafi konumunun, bakliyat ithalatında ve ihracatında önemli avantaj sağlamakta olduğu da ayrıca belirtilmiştir. (Kaynak: Euronewreport)

Türkiye'de bakliyat ürünleri için "Dahilde İşleme Rejimi" kavramı kullanılmaktadır. Dahilde İşleme Rejimi; Türkiye'de bakliyat dahilde işleme süreci, ülkeye dışarıdan getirilen ham bakliyatın Türkiye'de işlenerek tekrar ihraç edilmesini kapsamaktadır. Dahilde İşleme Rejimi kapsamında ithalatta gümrük verdiği, KDV, ÖTV ile diğer vergi ve fonlardan muafiyet sağlanması, vergi, resim ve harç istisnası, KKDF istisnası, ticaret politikası önlemlerine tabi olunmaması, KDV'de Tecil-Terkin sistemi çerçevesinde yurt içi alım gerçekleştirilebilmesi, ihracat dışında yurt içi satış ve teslimlerin de gerçekleştirilebilmesi, ithalatta alınması gereken vergilere ilişkin teminat indirimlerinin sağlanabilmesi gibi faydalar bulunmaktadır. (Kaynak: T.C. Ticaret Bakanlığı Gümrükler Genel Müdürlüğü, İMMİB)

Dahilde İşleme Rejimi kapsamında özellikle kırmızı mercimek gibi bakliyat ürünleri, başta Kanada olmak üzere Kazakistan, Avustralya ve Rusya gibi ülkelere ithal edilip işlenerek yeniden ihraç edilmektedir. (Kaynak: Deloitte Raporu)

Örnek: Bezelye ürününün işlenip ihracatının gerçekleştirilmesi

Dünyada ve Türkiye'de Mercimek Üretim ve Ticaretine Genel Bakış

Deloitte Raporu'na göre dünyada mercimek üretim ve ticareti ile ilgili genel bilgiler, aşağıda sıralanmaktadır:

- Dünya genelinde mercimek üretim alanları, 2020 yılında bir önceki yıla göre %3 artarak 5 milyon hektarlık alanda gerçekleşmiştir.

- Daha önceleri uzun yıllar lider olan Kanada, 2020 yılında mercimek ekim alanlarını %15 artırarak 1,7 milyon hektarla birinci sıraya yerleşmiştir. 2022 yılında 2. sırada ama hektar olarak halen 1,7 milyon hektar ekim alanı bulunmaktadır.
- Mercimek üretiminde söz sahibi ülkelerin üretici fiyatlarına bakıldığında, en yüksek fiyatın Türkiye’de, en düşük fiyatın ise Kanada’da olduğu görülmektedir.
- Ülkelere göre mercimek verimi FAO verilerine göre incelendiğinde; 2020 yılına göre üretimde önemli ülkeler içinde yer alan Kanada’nın 168 kg/da ile sekizinci sırada , Türkiye’nin 150 kg/da ile onuncu sırada yer aldığı görülmektedir.

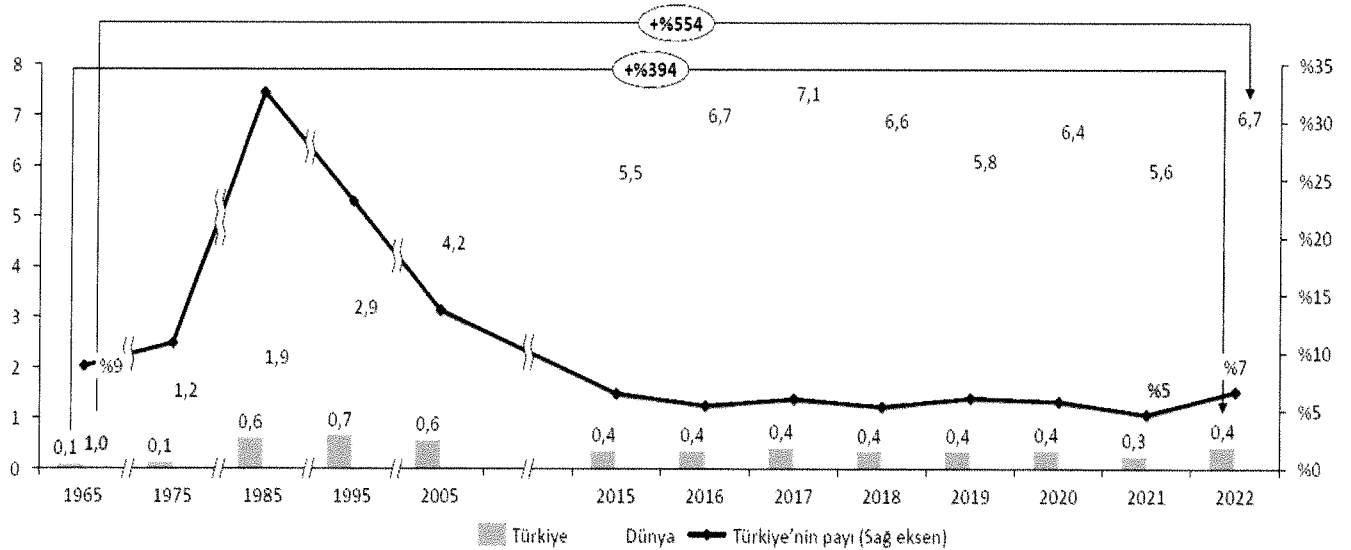
Yine Deloitte Raporu’na göre Türkiye’de mercimek üretim ve ticareti ile ilgili genel bilgiler ise aşağıda sıralanmaktadır:

- Türkiye’de mercimek üretimi incelendiğinde, 2020/21 üretim döneminde kırmızı mercimeğin üretim alanlarının %85’ini ve üretimin %89’unu oluşturduğu görülmektedir.
- Bu dönemde kırmızı ve yeşil mercimek üretim alanları bir önceki döneme göre %12 azalarak 248 bin hektarlık alanda gerçekleşmiştir. Ancak üretim miktarı artış göstermiştir.
- İhracat azalarak 289 bin ton, ithalat ise artarak 522 bin ton olmuştur.
- Yurt içi kullanım ise son yıllarda artış sağlamıştır.

Deloitte Raporu’na göre 2022 yılı itibarıyla küresel mercimek üretimi 6,7 milyon tondur ve Türkiye’nin üretim miktarındaki oranı, toplam küresel üretim içerisinde %7 seviyelerindedir.

Aşağıdaki tabloda 1965 – 2022 yılları arasında küresel mercimek üretim miktarı gösterilmektedir:

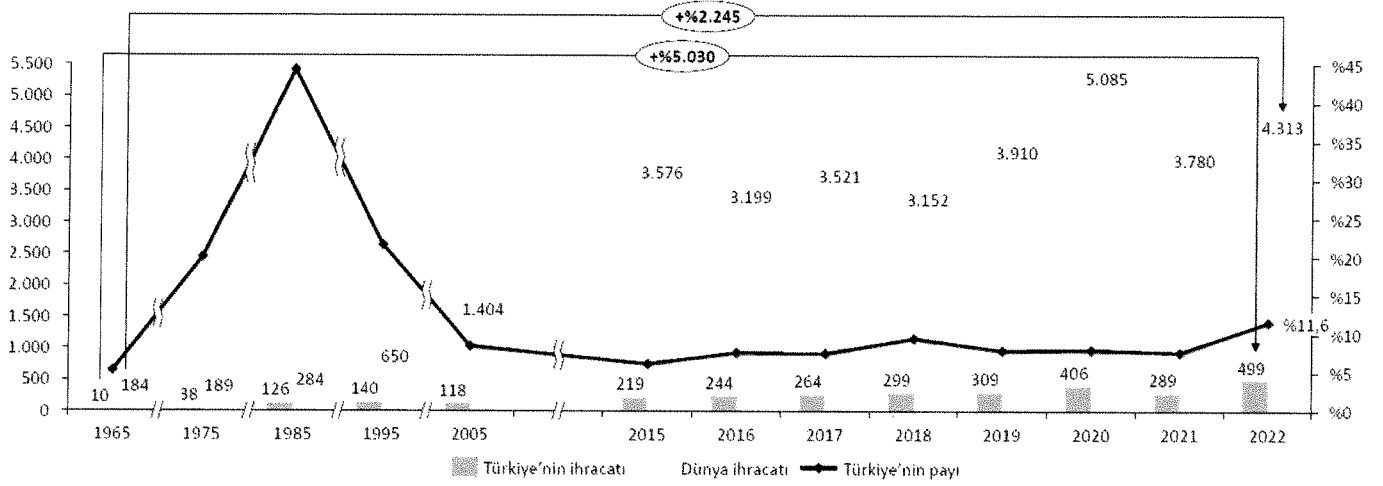
Küresel mercimek üretim miktarı, milyon ton, %, 1965-2022

Kaynak: FAO, Deloitte analizi

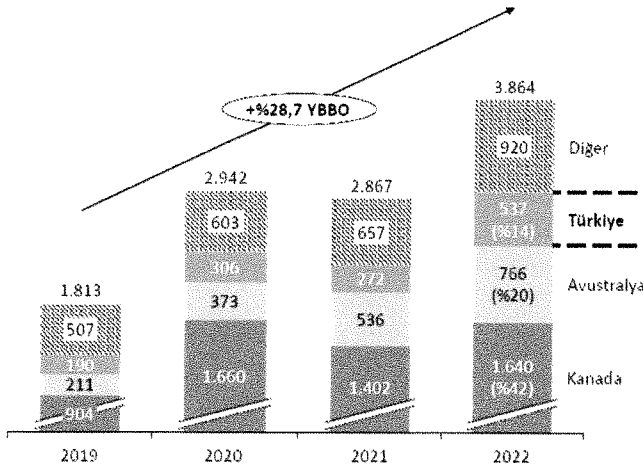
Deloitte Raporu’na göre mercimek ihracatı 1965 – 2022 yılları arasında büyürken, Türkiye’nin ihracatı toplam dünya ihracat değerinin %11 seviyelerindedir. Aşağıdaki tabloda 1965 – 2022 yılları arasında küresel mercimek ihracat miktarı ve Türkiye’nin ihracat oranı gösterilmektedir:

Küresel mercimek ihracat miktarı ve Türkiye'nin ihracat oranı, bin ton, %, 1965-2022

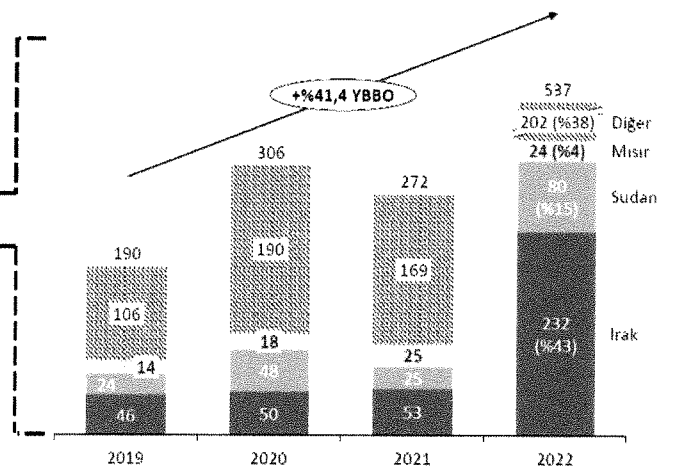

Deloitte Raporu'na göre Türkiye, 2022 yılında dünyanın en büyük üçüncü mercimek ihracatçısı konumundadır ve Türkiye'nin en çok ihracat yaptığı pazarlar arasında Irak, Sudan ve Mısır bulunmaktadır. Aşağıda 2019 – 2022 yılları arasında dünyada ve Türkiye'de mercimek ihracatı değerine ilişkin verilerin yer aldığı grafikler gösterilmektedir:

Dünya mercimek ihracatı değeri, milyon \$, 2019-2022

Türkiye mercimek ihracatı değeri, milyon \$, 2019-2022

Dünyada ve Türkiye'de Nohut Üretim ve Ticaretine Genel Bakış

Deloitte Raporu'na göre dünyada nohut üretim ve ticareti ile ilgili genel bilgiler, aşağıda sıralanmaktadır:

- Baklagiller ürün grubunun içerisinde yer alan nohut, 2021 yılında dünyada 15 milyon hektar alanda yetiştirilmiştir. Dünya ekim alanlarında son beş yılda %3 oranında artış gerçekleşmiştir.
- Dünya nohut piyasasında Kabuli ve Desi olarak iki çeşit nohut üretilmektedir. Türkiye'de üretilen nohut cinsi Kabuli'dir.

Handwritten signature and stamp of Deloitte.

- Dünyada yetiştirilen baklagiller arasında üretim miktarı olarak nohut, fasulyeden sonra ikinci sırada yer almaktadır.
- Dünya genelinde üretilen baklagillerin yaklaşık %77'si ülkelerin iç talebini karşılamaya yöneliktir. Geriye kalan %23'lük kısmı dünya ticaretine yönelmektedir.

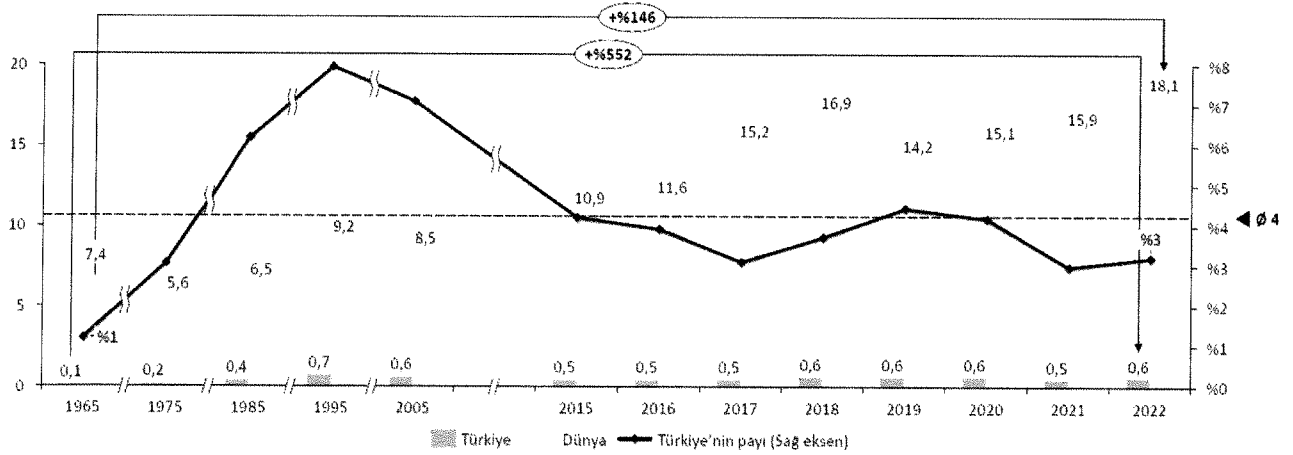
Deloitte Raporu'na göre Türkiye'de nohut üretim ve ticareti ile ilgili genel bilgiler, aşağıda sıralanmaktadır:

- Türkiye'de 2021 yılında yaklaşık 4,9 milyon da ekim alanı ile yemeklik tane baklagil türleri içerisinde ilk sırada yer alan nohut, toplam baklagil ekim alanının %53'ünü oluşturmuştur.
- Türkiye'de 1980 yılı öncesinde iller bazında uygulanan kırsal kalkınma projeleri ile özellikle kurak ve yarı kurak alanlarda son derece rahat yetiştirilebilen nohut tarımı yaygınlaştırılmıştır.
- 1980 – 2021 yılları arasında nohut ekim alanlarında dalgalanmalar yaşanmıştır. 1980 yılında 2,4 milyon dekar olan nohut ekim alanı 1990 yılında rekor seviye olan 8,8 milyon dekara ulaşmıştır. 1990'lardan itibaren genel olarak düşme eğiliminde olan
- Nohut ekim alanları, 2019 yılında 5,2 milyon dekar seviyelerine ulaşmıştır Türk mutfağında önemli bir yeri olan nohut, 2020 yılı toplam kuru baklagil tüketimi içinde %35,5 oranla en fazla tüketilen baklagil olmuştur.

Deloitte Raporu'na göre küresel nohut üretimi geçmiş yıllarda iki kattan fazla artış yaşayarak 18 milyon tonu geçmiş olup Türkiye'nin toplam üretimden aldığı pay ortalama %4 olarak gerçekleşmiştir.

Aşağıdaki tabloda 1965 – 2022 yılları arasında küresel nohut üretim miktarına ve Türkiye'nin payına ilişkin veriler yer almaktadır:

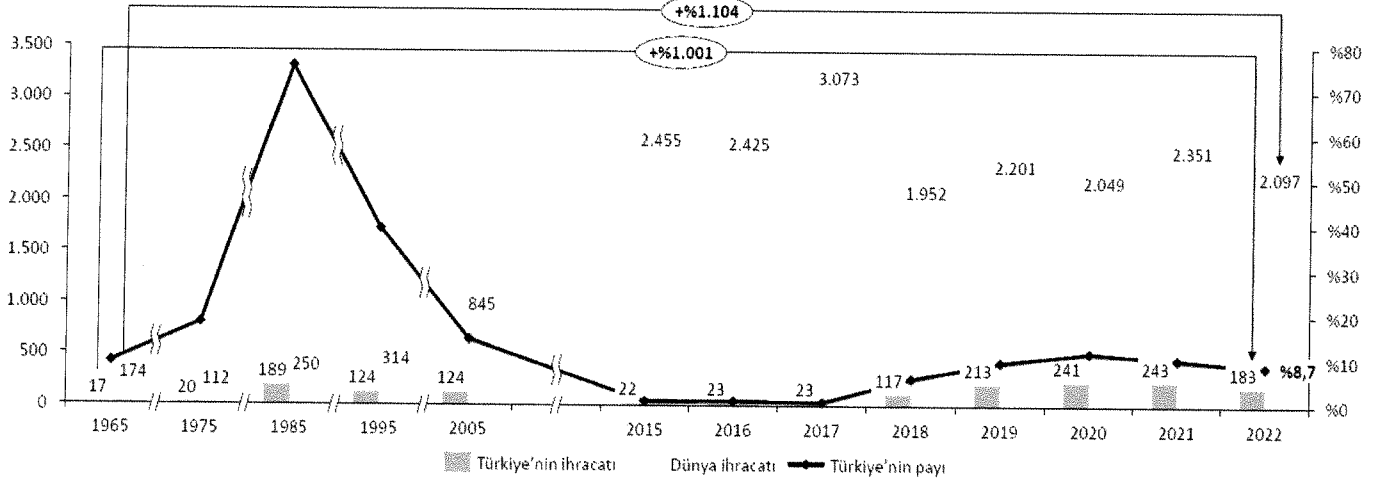
Küresel nohut üretim miktarı, milyon ton, %, 1965-2022

Kaynak: FAO, Deloitte analizi

Deloitte Raporu'na göre nohut ihracatı; 1965 – 2022 yılları arasında büyürken, 2022 yılında Türkiye'nin ihracatı, küresel toplam ihracat değerinin %9'u seviyelerindedir. Aşağıdaki tabloda 1965 – 2022 yılları arasında küresel nohut ihracat değeri ve Türkiye'nin ihracat oranı yer almaktadır:

Küresel nohut ihracat değeri ve Türkiye'nin ihracat oranı, bin ton, %, 1965-2022

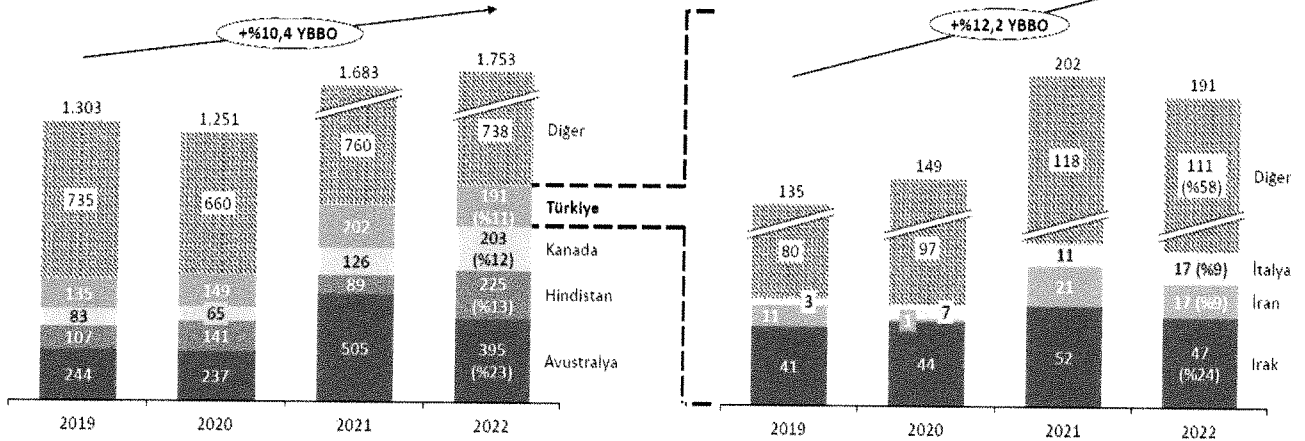

Kaynak: FAO, Deloitte analizi

Deloitte Raporu'na göre Türkiye, 2022 yılında dünyanın en büyük dördüncü nohut ihracatçısı konumunda olup Türkiye'nin en çok ihracat yaptığı pazarlar, Irak, İran ve İtalya'dır. Aşağıdaki tabloda 2019 – 2022 yılları arasındaki dünya nohut ihracat değeri ve Türkiye nohut ihracat değerine ilişkin veriler gösterilmektedir:

Dünya nohut ihracatı değeri, milyon \$, 2019-2022

Türkiye nohut ihracatı değeri, milyon \$, 2019-2022

Kaynak: TradeMap, Deloitte analizi

YBBO: Yıllık Bileşik Büyüme Oranı

Dünyada ve Türkiye'de Fasulye Üretim ve Ticaretine Genel Bakış

Deloitte Raporu'na göre dünyada fasulye üretim ve ticareti ile ilgili genel bilgiler, aşağıda sıralanmaktadır:

- Kuru fasulye dünyada en çok üretimi yapılan baklagil türüdür.